

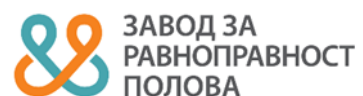

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ ОПШТИНЕ БЕЛА ЦРКВА

за период од од 2024 - 2027. године

Бела Црква, Март 2024.г.

Израда Локалног акционог плана за унапређење родне равноправности у општини Бела Црква за период 2024-2027. г. финансирана је од стране Завода за равноправност полова.

САДРЖАЈ

Увод.....	4
Стратешки и законски оквир.....	5
Родна равноправност – дефиниција.....	8
Методологија израде ЈАП-а родне равноправности.....	9
Подршка изради ЈАП-а.....	9
Потреба доношења – а.....	10
Стратешки приоритети.....	11
Анализа стања родне равноправности Општине Бела Црква.....	12
Тренутно стање у области родне равноправности.....	12
Родна равноправност на тржишту рада и предузетништво.....	14
Родна равноправност у систему формалног образовања и васпитања.....	16
Насиље над женама.....	16
Вишеструка дискриминација жена.....	16
Општи подаци.....	17
Административни и географски положај.....	17
Основни демографски подаци.....	19
Опис тренутне економске ситуације.....	21
Мисија, визија и стратешки приоритети.....	24
Дефинисање општих и посебних циљева ЈАП –а са мерама.....	26
Општи циљ 1: Промењени родни обрасци и унапређена култура родне равноправности	26

Општи циљ 2: Повећана равноправност жена и мушкараца применом политика и мера једнаких могућности.....	28
Општи циљ 3: Системско увођење родне перспективе у доношење, спровођење и праћење јавних политика.....	36
Општи циљ 4: Унапређење система заштите жена жртава родно заснованог, партнерског и насиља у породици.....	40
Ресурси за реализацију ЛАП-а.....	41
План праћења и процене успешности ЛАП-а.....	42
План комуникације са јавношћу.....	42
Табеларни приказ Локалног акционог плана за родну равноправност Општине Бела Црква.....	43

1. УВОД

Равноправност жена и мушкараца јесте један од основних начела у законодавном систему Републике Србије, посебно после доношења Устава Републике Србије из 2006. године. Женска људска права су неодвојиви део универзалних људских права, и у складу са свим међународним документима, морају бити гарантована, поштована и заштићена, те је веома важно препознавање и спречавање дискриминације жена. За унапређивање родне равноправности потребне су посебне мере у циљу отклањања директне и индиректне дискриминације према женама, као и оснаживање једнаких могућности за пуно остваривање људских права, уз истовремено јачање процеса укључивања родне перспективе у свим областима друштвеног живота. Подстицање родне равноправности доприноси демократизацији и модернизацији друштва, промовисањем мира, људских права и демократских вредности, што је у складу са европском перспективом Републике Србије.

Локалним акционим планом за родну равноправност (у даљем тексту ЛАП) се утврђује целокупна локална политика у циљу спречавања дискриминације жена, побољшања њиховог положаја и интегрисања принципа родне равноправности у све области деловања институција општине Бела Црква. Родна равноправност представља неодвојиви део демократизације друштва и његов друштвени развој, у складу са политиком једнаких могућности имплицитно наглашеним у Уставу Републике Србије (Члан 15). Локалним акционим планом родне равноправности обухваћене су кључне области које се тичу учешћа жена у креирању политика и у доношењу одлука на територији општине Бела Црква. Локални акциони план намењен је побољшању положаја жена и родној равноправности у свим друштвеним областима укључујући економију, образовање, здравље и безбедност на локалном нивоу.

Акционим планом се утврђују активности које ће се спроводити у периоду од 2024. године до 2027. године. Детаљно планирање и спровођење активности извршено је за четири приоритетне области (у даљем тексту Општи циљеви) које су као такве идентификоване као приоритети према потребама општине Бела Црква.

Акционим планом су прецизно дефинисане улоге и одговорности носилаца реализације као и институционални механизми који треба да омогуће постизање планираних резултата. За сваки специфичан циљ дефинисане су активности, очекивани резултати остваривања предложених активности.

Акциони план је усаглашен са релевантним стратешким документима које је донела Влада Републике Србије.

„Родна равноправност претпоставља да у једном друштву, заједници или организацији постоје једнаке могућности за жене, мушкарце и особе другачијих родних идентитета, да допринесу културном, политичком, економском и социјалном напретку, као и да имају једнаке могућности да уживају све користи и добробити од напретка једне заједнице“.

(Европска повеља о родној равноправности на локалном нивоу)

2. СТРАТЕШКИ И ЗАКОНСКИ ОКВИР

Национални стратешки и законски оквир ЛАП за родну равноправност треба да буде усклађен са међународним и националним стратешким правним и политичким оквиром дефинисаним у Стратегији за родну равноправност и Уставу Републике Србије, као основним или кључним документима за стратешки оквир ЛАП:

Устав Републике Србије гарантује људска права утврђена потврђеним међународним уговорима, опште прихваћеним нормама међународног права и законима (члан 18. Устава РС. став 1). Устав гарантује равноправност жена и мушкараца и развој политика једнаких могућности (члан 15. Устава РС) и забрањује дискриминацију по било ком основу, укључујући и ону по основу пола (члан 21. Устава РС став 3).

Закон о родној равноправности (Службени гласник РС 52/2021-7) подразумева једнака права, одговорности и могућности, равномерно учешће и уравнотежену заступљеност жена и мушкараца у свим областима друштвеног живота, једнаке могућности за остваривање права и слобода, коришћење личних знања и способности за лични развој и развој друштва, једнаке могућности и права у приступу робама и услугама, као и остваривање једнаке користи од резултата рада, уз уважавање биолошких, друштвених и културолошки формираних разлика између мушкараца и жена и различитих интереса, потреба и приоритета жена и мушкараца приликом доношења јавних и других политика и одлучивања о правима, обавезама и на закону заснованим одредбама, као и уставним одредбама. Државни органи, органи аутономне покрајине, органи јединица локалне самоуправе, организације којима је поверено вршење јавних овлашћења, као и правна лица која оснива или финансира делом или у целини, Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, дужни су да

прате остваривање равноправности засноване на полу у свим областима друштвеног живота, као и примену међународних стандарда и Уставом загарантованих права у овој области (члан 2. став 4). Такође, Закон о родној равноправности у члану 7. обавезује све на политику једнаких могућности што подразумева: равноправно учешће жена и мушкараца у свим фазама планирања, припреме, доношења и спровођења одлука које утичу на положај жена; узимање у обзир различитих интереса, потреба и приоритета жена и мушкараца приликом доношења јавних и других политика и одлучивања о правима, обавезама и на закону заснованим интересима и предузимање мера којима се обезбеђује једнака полазна тачка за остваривање принципа једнаких могућности за лица, односно групе лица која се налазе у неједнаком положају по основу пола, полних карактеристика, односно рода, посебно припадника осетљивих друштвених група. Праћење, планирање, спровођење и објављивање резултата политика једнаких могућности је обавеза органа јавне власти којом су дужни да континуирано прате остваривање родне равноправности у области друштвеног живота за коју су надлежни, примену међународних стандарда и Уставом гарантованих права у тој области, употребу родно осетљивог језика у називима радних места, положаја, звања и занимања, као и да, у оквирима својих надлежности, воде политику једнаких могућности за жене и мушкарце и планирају, доносе, спроводе и јавно објављују резултате посебних мера.¹ Закон о забрани дискриминације² уређује општу забрану дискриминације, облике и случајеве дискриминације и механизме заштите. Међу основама дискриминације наводи се, између осталих, пол, родни идентитет, сексуалну оријентацију, брачни и породични статус (члан 2, став 1).

Закон дефинише дискриминацију на основу пола као поступање „противно начелу равноправности полова, односно начелу поштовања једнаких права и слобода жена и мушкараца у политичком, економском, културном и другом аспекту јавног, професионалног, приватног и породичног живота” (члан 20. став 1).

Европска повеља о родној равноправности на локалном нивоу такође чини део међународног правног оквира који ЈЛС обавезује пре свега на поштовање начела ове повеље. Међународни правни оквир који регулише области родне равноправности, елиминисање родно засноване дискриминације и отклањање насиља у породици садржан је у следећим актима: Универзална декларација УН о људским правима (1948), Конвенција о елиминисању свих облика дискриминације жена, Резолуција Генералне скупштине УН 34/180, 1979. („Службени лист СФРЈ – Међународни уговори”, број 11/81); Конвенција УН о политичким правима жена, 1952; Конвенција о укидању свих облика расне дискриминације, 1966; Најробиска правила о побољшању будућег положаја жена, УН, 1985; Бечка декларација и Акциони програм, УН, 1993; Пекиншка декларација и Платформа за акцију, усвојена на Четвртој светској конференцији о женама, 1995; Миленијумски циљеви развоја УН, усвојени на

¹ Закон о родној равноправности, Службени гласник РС 52/2021-7

² „Службени гласник РС”, бр. 22/2009, 52/2021.

Миленијумском самиту УН, 2000; Резолуција 1325 (2000) Савета безбедности УН, Резолуција 3521(XXX) Генералне скупштине УН Равноправност између мушкараца и жена и елиминација дискриминације према женама, 1975; Резолуција 58/142 Жене и политичка партиципација, 2003; Конвенција која се односи на дискриминацију у погледу запошљавања и занимања (МОП–К–19) 1958; Конвенција о заштити материнства (МОП–К–103) 1952; Конвенција о једнаким могућностима и третману за раднике и раднице (радници са породичним обавезама) (МОП–К–156), 1981; Конвенција о једнакости награђивања мушке и женске радне снаге за рад једнаке вредности (МОП–К–100), 1951; Резолуција Савета безбедности 1325-Жене, мир и безбедност, 2000. године Локални акциони план за унапређење родне равноправности Општине Бела Црква је усклађен са свим релевантним домаћим и међународним актима уз анализу специфичности на тој територији.

Међу најважнијим документима усвојеним од стране Савета Европе су:

Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода;

Европска социјална повеља, те низ Препорука - о уравнотеженом учешћу мушкараца и жена у јавном и политичком одлучивању; о интегрисању родног принципа у јавну политику; о помирењу родног и породичног живота; о заштити жена од насиља; о стандардима и механизмима за постизање родне равноправности; родно буџетирање као средство за очување женског здравља, затим Резолуција 176(2004) о увођењу начела родне равноправности на регионалном и локалном нивоу; Приручник родно буџетирање практична имплементација CDEG(2008)15;

Посебно значајном сматрамо Стратегију родне равноправности Савета Европе за период 2014-2017. година.

Међу документима ОЕБС-а су: Московски документ, ОЕБС Акциони план за промовисање родне равноправности, Одлука Министарског савета (МС)14/05 о женама и спречавању конфликта, кризним ситуацијама и пост-конфликтном опоравку, Одлука (МС)15/05 о спречавању и борби против насиља над женама, Одлука (МС) 7/09 о учешћу жена у јавном и политичком животу.

Документа Европске уније су: Амстердамски уговор, те многобројне директиве - 117/75/ЕЕЗ о примени принципа једнаког третмана за жене и мушкарце у односу на доступност запослења, професионалну обуку, напредовање на радном мјесту (2007/76/ЕЕЗ, 7/79/ЕЕЗ, 378/86/ ЕЕЗ), док посебну заштиту за раднице труднице, материнство и родитељско одсуство утврђују следеће директиве: 613/86/ЕЕЗ, 85/92/ЕЕЗ, 34/96/ЕЕЗ.

Значајне су и Директива 207/76/ЕЕЗ која се тиче једнаког третмана за жене и мушкарце у односу на приступ запослењу, професионалне обуке, напредовање на послу, као и на услове рада, позната као директива једнаког третмана, као и Директива

73/2002/ ЕЗ која је допуна директиве једнаког третмана и по први пут јасно дефинише сексуално узнемиравање на радном месту.

Такође, Директива 54/2006/ЕЗ обједињује 6 директива и односи се на примену принципа једнаких могућности и једнаког третмана жена и мушкараца у односу на запослење и занимање.

Значајна је и Повеља о основним правима, као и Стратегија за равноправност жена и мушкараца 2015–2010 (који представља радни програм за родну равноправност ЕК), затим Европа 2020 – Стратегија развоја.

Национални правни извори који се односе на област родне равноправности поред Устава Републике Србије, који гарантује равноправност жена и мушкараца и обавезује државу да на пољу род-не равноправности води политику једнаких могућности, као и да предузима посебне мере како би се оне створиле, чине још закони, као и други правни и стратешки документи, од којих је посебно значајна Национална стратегија за родну равноправност Републике Србије.

3. РОДНА РАВНОПРАВНОСТ-ДЕФИНИЦИЈА

Родна равноправност подразумева једнаку заступљеност, моћ, утицај, расподелу одговорности, једнаке могућности у свим областима живота жена и мушкараца, што значи једнаке шансе и могућности у стварању нових добара за напредак једне заједнице и расподелу добити од свих добробити у економској, политичкој, образовној, научној, културној и спортској сфери, у друштву, али и породичном животу.

У најширем смислу, родна равноправност претпоставља да мушкарци и жене имају једнаке могућности за остваривање људских права. Базира се на једноставном принципу једнаког права свих људских бића да развијају своје способности, усавршавају личне капацитете, учествују у изградњи и обогаћивању друштвених добара, контролишу и подједнако користе ресурсе заједнице чији су чланови/ице.

Истовремено, то значи и признавање права на једнакост и права на различитост, што концепту родне равноправности даје ширину у осветљавању различитих улога и односа мушкараца и жена у сваком појединачном друштву, те афирмисање свих позитивних вредности које настају различитим потребама, тежњама и знањима појединаца/ки, као и специфичностима које потичу од биолошких разлика.

Једнака права мушкараца и жена и заштита њихових људских права су неопходни за мир, одрживу демократију, економски развој, а сходно томе и за безбедност и стабилност. Равноправност мушкараца и жена утемељена је међународним и националним правним изворима, па се самим тим и Локални акциони план за постизање и унапређење родне равноправности базира на различитим стратешким актима од значаја, и то документима Уједињених нација, Савета Европе, Европске уније и специјализованих међународних организација, као и документима националног и локалног карактера, а који се односе на равноправност мушкараца и жена.

4. МЕТОДОЛОГИЈА ИЗРАДЕ ЛАП-А РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ

Како би предстојећи Локални акциони план родне равноправности био што успешнији, а његова имплементација изводљива, методологија израде заснована је на мерљивим резултатима. При изради документа је коришћен партиципативни приступ, односно укључене су све заинтересоване стране, како из јавног, тако и из приватног и цивилног сектора.

Прикупљање података обављено је уз подршку локалних партнера-институција, организација и удружења са територије општине Бела Црква.

Дефинисани су циљеви и активности, све у складу са правним оквиром за област родне равноправности, а нарочито са Националним стратешким документима за побољшање положаја жена и унапређење родне равноправности, као и са надлежностима локалне самоуправе.

Као извори података коришћени су званични подаци Републичког завода за статистику, Националне службе за запошљавање, Општинске управе Бела Црква, НВО и удружења грађана Општине Бела Црква.

5. ПОДРШКА ИЗРАДИ ЛАП- А

1. Општинска управа Бела Црква;
2. Комисија за родну равноправност Општине Бела Црква;
3. Национална служба за запошљавање;
4. НВО и Удружења грађана из Беле Цркве;

6. ПОТРЕБА ДОНОШЕЊА ЛАП-А

О потреби доношења Локалног акционог плана за постизање и унапређење родне равноправности, Општина Бела Црква посвећује велику пажњу питању развоја и промоције концепта родне равноправности у локалној заједници, како кроз креирање адекватног стратешког и институционалног оквира, тако и кроз иницирање, реализацију и координирање активности усмерених ка унапређењу положаја жена на локалном нивоу.

Управо имајући у виду локалне приоритете, смернице са националног нивоа, те актуелне европске тенденције у области родне равноправности које стављају акценат на неопходност укључивања жена у све процесе од значаја у друштвеном и политичком животу заједнице, Општина Бела Црква препознала је потребу постављања адекватног стратешког оквира који би фокус ставио на питања из области родне равноправности и дефинисао даље правце развоја исте.

Начело родне равноправности и недискриминације, иако једно од основних начела људских права, не поштује се у довољној мери у Општини Бела Црква те је стога потребно обезбедити једнаке могућности за све, односно равноправно учешће у планирању, доношењу и спровођењу одлука које се тичу положаја жена и мушкараца. Управо из те потребе приступило се изради документа Локалног акционог плана за унапређивање родне равноправности за период 2024-2027. године уз учешће свих кључних актера.

Општина се обавезује да ће следити принципе родне равноправности и спроводити одредбе Повеље, те су и буџетом општине издвојена средства за подршку програму родне равноправности односно израду локалног акционог плана. Указујемо да је намера да Акциони план за постизање и унапређење родне равноправности Општине Бела Црква за период 2024-2027. године буде документ који ће у потпуности одговорити на потребе локалне заједнице и бити прилагођен ситуацији на локалном нивоу, пратећи приоритете Националне стратегије за родну равноправност али и смернице са европског нивоа, којима се све више у први план ставља значај локала у промоцији концепта родне равноправности и подстицању становништва да следи принципе исте.

Стога је Акциони план за постизање и унапређење родне равноправности пре свега одговор на географско-демографске карактеристике Општине Бела Црква, из којих јасно проистичу сви изазови и потенцијали за даљи развој родне равноправности на локалном нивоу, али и закључци који су обележили у великој мери садржај Акционог плана – да се доступне услуге и садржаји морају додатно прилагодити материјалној

ситуацији становништва, али и њиховим демографским карактеристикама – узимајући у обзир категорије становништва према полу, узрасту, месту становања (рурално:урбано), како би се дао додатни подстицај превазилажењу постојећих родних неједнакости.

Потреба за креирањем стратешког документа у области родне равноправности родила се и из жеље да се квалитетним повезивањем синергијом свих актера из ове области, њихови напори максимализују и ставе у службу заједничког циља – унапређења родне равноправности на локалном нивоу, као и да се креирају сви предуслови за равноправно учешће жена и мушкараца у локалним процесима и активностима од значаја, а притом имајући у виду чињеницу да су средства које је општина у прилици да издвоји за ову област лимитирана.

6.1. Стратешки приоритети

ЛАП предвиђа више приоритетних области – стратешких приоритета и то:

- унапређење људских права жена и родне равноправности;
- родно осетљиво васпитање и образовање;
- родна равноправност у економији;
- родно осетљива здравствена заштита и подстицај здравим стилевима живота;
- родно засновано насиље;
- медији и култура;
- равноправност у процесу одлучивања у политичком и јавном животу заједнице;
- институционални механизми за примену политика родне равноправности.

7. АНАЛИЗА СТАЊА РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ ОПШТИНЕ БЕЛА ЦРКВА

7.1. Тренутно стање у области родне равноправности

Општина Бела Црква велику пажњу посвећује концепту родне равноправности у свим областима рада и деловања. То се, пре свега, огледа у равноправној заступљености мушкараца и жена, како по броју запослених у општинским службама, директним и индиректним корисницима буџета, тако и на руководећим положајима, али и у локалном парламенту, Општинском већу, скупштинским телима итд.

Родна равноправност се поштује и приликом припреме предлога пројеката и имплементације истих, као и приликом израде одређених стратешких докумената. Такође је заступљена и у здравству, школству и спорту, са једнаким могућностима за мушкарце и жене, без обзира да ли су пружаоци услуга или корисници истих.

Претходних година започете су и активности на развоју женског предузетништва, информисањем и охрабривањем жена за процесе самозапошљавања и дошколавања. Сагледавањем комплетне ситуације, може се закључити да се родној равноправности посвећује адекватна пажња у свим јавним службама, а из године у годину концепт је све заступљенији и у приватном сектору.

Ипак, не можемо да не констатујемо да је и даље присутан велики број изазова, а један од централних односи се на родну равноправност у области пољопривреде. То се односи пре свега на преузимање улога у администрацији, али и руководећих улога од стране жена (нпр. према евиденцији постоји значајан број жена носилаца пољопривредних газдинстава, међутим оне ретко кад преузимају на себе кораке у административном процесу – регистрацију, пререгистрацију, учешће на пољопривредним сајмовима, администрацију у управи трезора већ за њих то „обављају“ супружници или други мушки чланови домаћинства). Даље, проблем који се још увек јавља у руралним срединама јесте и дискриминација особа женског пола у односу на особе мушког пола, још од детињства, по питању могућности за даље школовање, равноправно поседовање имовине и сл. Таква ситуација често није очигледна, али ближа анализа руралних насеља потврдиће горе наведене податке. Чињеница је да не постоје једнаке могућности за жене у руралним и урбаним срединама – то се односи на ограничења у областима запошљавања, усавршавања, учешћа у културним и спортским дешавањима, итд. Општина настоји да афирмацијом удружења жена помогне оснаживање жена, посебно жена са села којима је потребна подршка како би се покренуле и постале активне грађанке и учеснице друштвених

процеса. Повољна околност јесте што се из руралних средина 30% становништва налази на привременом раду у иностранству, будући да је то помогло, кроз промену средине из руралне у урбану и пресељење у европске метрополе, припадницама женске популације да се оснаже, дошколују, постану предузимљивије и да стекну додатна знања и вештине за превазилажење дневних изазова.

Не смемо занемарити ни један од проблема са којима се сусрећу незапослене жене у поступку запошљавања - чињеницу да су често дискриминисане у односу на мушки пол ако имају децу, због предрасуда да неће моћи да се адекватно повете послу или, ако још немају децу, да ће због трудничког или/и породилског одсуства, послодавац бити принуђен да ангажује другу особу како процес рада не би трпео. Због тога се жене теже примају у радни однос и/или се теже доноси одлука да се такви кадрови унапреде, те да се уложи у њихово усавршавање, унапређење пословних вештина и способности.

Што се тиче учешћа жена у политичком животу Општине Бела Црква, чињеница да је жена председница општине говори о томе да је учешће жена у политичком животу веома равноправно и равномерно распоређено са мушкарцима и да се из године у годину остварује напредак.

Правни поредак је уклонио препреке, да жене могу да бирају и буду биране, без дискриминације, да равномерно учествују у расподели функција власти, на местима одлучивања путем именовања, постављања и делегирања. Политичка пракса се полако мења у корист жена. па су жене данас, више заступљен пол на местима одлучивања него у претходном периоду.

Од укупно 33 одборника 14 је одборница, чиме се само испуњава законски минимум за учешће жена у законодавним органима. Практика показује да, што је виша позиција у институцији, односно органу, то је учешће жена мање.

Општинско веће као извршни орган Општине Бела Црква, броји 7 чланова од којих је 5 мушкараца и 2 жене.

Од изузетног је значаја да жене равноправно учествују и у креирању економске и развојне политике. У процесима одлучивања у овим областима, није обезбеђен равноправан приступ, упркос томе што имају капацитета, знања, потреба и интереса да учествују у планирању и уобличавању економске и развојне политике у целини.

Повећано разумевање и свест о проблему родне равноправности, може се уочити кроз ангажман локалне самоуправе у изради Акционог плана за родну равноправност и формирање Комисије за родну равноправност.

7.2. Родна равноправност на тржишту рада и предузетништво

Упркос чињеници да је држава успоставила мере ради елиминисања дискриминације у области запошљавања, и даље је родни јаз веома велики. Према званичним статистичким подацима, за исти посао мушкарци у Србији плаћени су 8,7 % више од жена, док је просечан платни јаз 16 % у корист мушкараца. Највећи јаз од 10,1 % је међу мушкарцима и женама који имају између 40 и 49 година, 9,3 % је разлика у категорији оних који имају 30 до 39 година, док је најмањи јаз у платама међу старијима од 60 година, свега 0,3 %. Жене су свакодневно дискриминисане због брачног статуса или/и материнства и ускраћено им је њихово стварно право на рад. И даље је у Србији на разговорима за посао, готово неизбежно питање о брачном статусу.

На дан 01.02.2024. године на евиденцији Националне службе за запошљавање Филијале Вршац за Општину Бела Црква било је укупно 1.442 незапослених лица од чега незапослених жена 679 (47%), мушкараца 763 (53%).

Према последњим званичним подацима на евиденцији Националне службе за запошљавање Филијале Вршац за Општину Бела Црква било је укупно 3.629 Регистрованих запослених лица од чега запослених жена 1.627 (45%), мушкараца 2.002 (55%).

Табела 1: Незапослена лица по полу у Општини Бела Црква

Незапослена лица	Мушкарци	Жене
1442	763	679
100%	53%	47%

Табела 2: Запослена лица по полу у Општини Бела Црква

Запослена лица	Мушкарци	Жене
3.629	2.002	1.627
%	55%	45%

По евиденцији Агенције за привредне регистре, у 2023.г. на територији Општине Бела Црква послује 136 привредних друштава и 545 предузетника.

Табела 3: Укупан број привредних субјеката у Општини Бела Црква

Укупно привредних субјеката	Привредна друштва	Предузетници
681	136	545
100 %	19 %	81 %

Упркос томе што је економска независност жене постала императив 21 века, патријархални обрасци подразумевају жену у улози домаћице. У укупном броју незапослених лица 1582 половину чине жене.

Женском предузетништву се у Општини Бела Црква поклања велика пажња, стимулишу се жене председнице удружења грађана жена како би се тај број повећао. Нарочито, жене носиоци регистрованих газдинстава треба да буду стимулисане ради обављања своје основне делатности, о чему се у Општини Бела Црква кроз инфраструктурне пројекте и рурални развој размишља и планира.

Ако упоредимо жене у доби од 45 и више година са млађим женама и мушкарцима, приметимо да су оне најмање активне и запослене. Када се упореде са мушкарцима „вршњацима“, види се да је родни јаз велики у активности. Јаз у незапослености није присутан, али то је зато што се жене принудно „деактивирају“, односно пошто не могу да нађу запослење престају да га траже, о чему сведочи и највиша стопа неактивности управо код ових жена.

7.3. Родна равноправност у систему формалног образовања и васпитања

Образовне институције имају кључну улогу у развоју конкурентности радне снаге, компетентности лица која траже запослење, унапређењу и развоју радних и предузетничких вештина и грађанског друштва оријентисаног на акцију и промене. У

Општини Бела Црква установе образовања заступљене су у оквиру предшколског образовања и васпитања, основног и средњошколског образовања.

7.4. Насиље над женама

Насиље према женама је феномен који обележава сва друштва и све временске периоде, без обзира на степен развоја друштва. Пандемија корона вирусом је и већ тешку ситуацију са насиљем у породици додатно погоршала. Новонастала ситуација је глобално више утицала на жене, повећавајући и њихову економску несигурност. Општина Бела Црква не поседује податке о учесталости насиља у породици током пандемије корона вирусом, што би овим акционим планом, након усвајања требало да се промени. Поред психолошких проблема услед пандемије корона вируса, свакодневни живот у изолацији не само да се променио већ је постао и снажнија претња маргинализованим групама. Евидентно је да је насиље у породици у порасту од 2019. године што може да се тумачи епидемијом корона вирусом, али и нестабилном економском ситуацијом. Жртве насиља, у 99% случајева су жене.

7.5. Вишеструка дискриминација жена

Вишеструка дискриминација осим родних, указује на разлике у раси, боји, етничкој и друштвеној припадности, генетским карактеристикама, језику, вери или веровању, политичком или другом мишљењу, припадности националној мањина, имовини, рођењу, инвалидитету, старости, сексуалној оријентацији или друштвено-економском статусу, које морају такође бити узете у обзир приликом решавања питања равноправности између жена и мушкараца.

Активностима предвиђеним у Локалном акционом плану родне равноправности предвиђено је управо решавање ових највећих проблема у друштву у области родне равноправности а све у складу са основним начелима Европске повеље о родној равноправности на локалном нивоу.

8. ОПШТИ ПОДАЦИ

8.1. АДМИНИСТРАТИВНИ И ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ

Општина Бела Црква налази се у североисточном делу Србије у АП Војводини, у југоисточном делу српског Баната. Простире се на 353 квадратна километра, од чега су 76,7% пољопривредне површине. Број насеља 14, осим насељеног места Бела Црква територију општине чине и места Банатска Паланка, Банатска Суботица, Врачев Гај, Чешко Село, Добричево, Дупљаја, Гребенац, Јасеново, Кајтасово, Калуђерово, Крушчица, Кусић и Црвена Црква.

На југу излази на леву обалу Дунава, на западу и северу се граничи са општинама Ковин и Вршац, а на истоку омеђена је државном границом према Румунији. Општина Бела Црква административно припада Јужнобанатском округу.

Бела Црква је удаљена од Панчева 84 км, од Београда 105 км и од Новог Сада 190 км. Удаљеност од великих градских центара намеће неопходност сарадње са суседним општинама Јужнобанатског округа, пре свега са Вршцем, од којег је удаљеност 34 км, и са Ковином, удаљеним 43 км. Општина Бела Црква је саобраћајно веома добро повезана са суседним општинама. Саобраћајна повезаност огледа се у мрежи регионалних и магистралних путева, у међународном граничном прелазу Калуђерово, најстаријој железници на Балкану из 1856. године, воденим саобраћајницама Дунавом, хидросистему Дунав-Тиса-Дунав, као и аеродромом у Ц категорији. Удаљеност од Европског коридора 10 општина надокнађује Дунавом, односно Европским коридором 7.

Општина Бела Црква је подунавска, погранична и равничарска општина, окружена обронцима Карпата, Вршачким планинама, Дунавом и деловима Панонске низије.

Делиблатска пешчара, по својој специфичној клими и заступљености биљног и животињског света, представља јединствени феномен у Европи. На површини од 1500 хектара налазе се ловишта и узгајалишта свих врста дивљачи, а и станиште је најразличитијих врста птица. Процент територије општине Бела Црква, који је у обухвату Просторног плана подручја посебне намене Специјалног резервата природе Делиблатска пешчара, је 45.60%.

Подручје Делиблатске пешчаре одликује се степским и шумско-степским карактеристикама, које одликују травната, жбунаста и шумска станишта. Шуме прекривају чак 61% укупне површине Делиблатске пешчаре, жбунаста вегетација 19%, док травнате заједнице заузимају 14% површине, осталих 5% чине друге површине.

Флору Делиблатске пешчаре чини преко 900 врста међу којима се истичу бројни реликти и ендеми попут банатског божура, степског божура, Панчићевог пелена, степског бадема, шерпета, Китаибелове љубичице и чак преко 10 ретких врста орхидеја. Од шумске вегетације за ово подручје су карактеристични храстови, липе, клека, глог, руј, смрека и багрем. Некима од биљних и животињских врста Делиблатска пешчара представља једно од задњих или чак задње станиште у Србији. Подручје Беле Цркве је веома богато водом. Поред Дунава, општину пресецају једине две планинске реке у равници – Нера и Караш, бројни потоци, канал ДТД и више шљункарских језера насталих експлоатацијом, као и више мочварних подручја од којих је најпознатије Лабудово окно, које се налази на простору између Дунава и Делиблатске пешчаре.

Пољопривредне површине представљају најобимнији природни ресурс и као такве обухватају 77% укупне територије општине Бела Црква. Административни, политички и културни центар општине је насеље Бела Црква, а целу општину чини 14 насељених места и 13 месних заједница.

8.2. ОСНОВНИ ДЕМОГРАФСКИ ПОДАЦИ

У Републици Србији, према подацима Пописа становништва, домаћинства и станова 2022. године, живи 6.647.003 становника, 2.589.344 домаћинства и има 3.613.352 стана. Нешто више од половине становништва 3.415.025 (51,4%), чине жене, док је мушкараца 3.231.978 (48,6%).

Последње четири деценије укупан број становника Беле Цркве се константно смањивао. До смањења броја становника довело је неколико кључних узрока. Пре свега, веома ниске стопе наталитета, високе стопе морталитета, као и миграције, пре свега младих, у веће градске центре, као што су Панчево и Београд. То је довело до тога да на 1 км² живи мање од 50 становника, што општину Бела Црква, по ОЕСД класификацији сврстава у рурално подручје. Услед неповољног природног прираштаја дошло је до погоршања неких виталних карактеристика становништва: забележено је смањење контингента деце предшколског и школског узраста (до 14 година) у укупном становништву. У истом периоду је смањен контингент омладине, али и контингент становништва старијег од 64. године. Просечна старост у општини такође постепено расте и тренутно износи 45 година.

Стопа природног прираштаја у општини Бела Црква -11 (Републички завод за статистику 2022.г.).

Табела 4: Број становника, површина у км² и густина насељености

Опис	Број становника	Површина у км ²	Густина насељености
Република Србија– 2022	6 647 003	88.499	75,95
Општина Бела Црква– 2022	14489	353	41,16
Република Србија– 2018	6 982604	88.499	78,90
Општина Бела Црква– 2018	16136	353	46,00

Извор: Републички завод за статистику

Табела 5: Становништво према старосним групама и полу 2021-2022 Општина Бела Црква

	2021.г.		2022.г.	
	Ж	М	Ж	М
Деца старости до 6 година	394	458	418	447
Деца старости 7-14 година	543	614	519	577
Деца старости 15-18 година	338	375	304	341
Број младих 15-29 година	1311	1488	1066	1213
Радни контингент становништва 15-64 г.	4830	5209	4349	4588
Укупан број становништва	7761	7798	7292	7197

Извор: Републички завод за статистику

Табела 6: Број становника по полу за 2022. годину

Жене	7292
Мушкарци	7197
Укупно	14489

Извор: Витална статистика, РЗС

9. ОПИС ТРЕНУТНЕ ЕКОНОМСКЕ СИТУАЦИЈЕ

Степен развијености локалне самоуправе:

Општина Бела Црква спада у III категорију (степен развијености од 60% до 80% републичког просека).

Просечне зараде без пореза и доприноса у Децембру 2023.г износила је 74.365,00 динара.

Најзаступљенија грана привреде у општини Бела Црква је пољопривреда.

Пољопривреда општине Бела Црква припада екстензивном типу пољопривреде и условљена је специфичним рељефом и специфичном микроклимом (гаје се сорте краћег и дужег вегетацијског периода).

Пољопривредна површина чини 76,7% површине општине, а доминантне гране пољопривреде су воћарство, ратарство и сточарство. Пољопривредно становништво чини 32,5% целокупног становништва општине Бела Црква, од чега групацији активног пољопривредног становништва припада 65,3%. Индивидуални пољопривредници у укупном пољопривредном становништву општине учествују са 61,7%. У општини је приметна тенденција миграција из села у град, па је сеоско становништво у просеку старо. Приступ селима је отежан због лоше путне инфраструктуре.

Пољопривреду општине Бела Црква, као и пољопривреду АП Војводине, карактерише постојање два организациона типа пољопривредних произвођача: пољопривредна газдинства и пољопривредна предузећа – привредна друштва укључујући земљорадничке задруге. На подручју локалне самоуправе постоји велики број регистрованих пољопривредних газдинстава, као и привредних субјеката који се баве прерадом примарних пољопривредних производа. Привредне активности у овом делу АПВ везане су за ратарство, повртарство, воћарство и сточарство. Локална самоуправа поседује све предуслове за развој пољопривреде. Међутим, пољопривредни произвођачи се сусрећу са одређеним потешкоћама: застарела технологија производње и процеса дораде, недовољна информисаност, неизвршена комасација, лоше приватизације и кашњење субвенција.

Табела 7: Регистрована пољопривредна газдинства

Регистрована пољопривредна газдинства укупан број: 1515	
Правна лица	Физичка лица
11	1504

Учешће жена у укупном броју пољопривредних газдинстава, према последњим подацима пописа износи 19%.

Основни проблеми у пољопривредној производњи на територији општине Бела Црква јесу:

- Уситњеност поседа – мала просечна величина пољопривредне парцеле,
- Натурални карактер производње,
- Нижи принос код пољопривредних газдинстава у односу на пољопривредна предузећа,
- Велики број старачких домаћинстава,
- Запуштеност засада,
- Недостатак квалификоване радне снаге,
- Застарела механизација

Узимајући у обзир тренутно стање пољопривреде у општини, може се приметити да су неки од највећих проблема:

- депопулација села,
- неедукованост сеоског становништва,
- лоша инфраструктура и механизација,
- неповољна економска ситуација

Општинска управа општине Бела Црква активно је укључена у поступак регистрације пољопривредних газдинстава и помаже при дистрибуцији информатора о регистрацији пољопривредних газдинстава, пружа информације о кредитирању, прати уредбе Владе Републике Србије, Министарства за пољопривреду и покрајинског секретаријата за пољопривреду. Поред општине Бела Црква активну улогу у развоју пољопривреде имају и:

- Земљорадничке задруге,
- Удружења комерцијалних пољопривредних газдинстава,
- Пољопривредна стручна служба „Агрозавод“ Вршац

Иако је у прошлости била привредни центар региона, данас, Бела Црква је индустријски неразвијена, имајући у виду сировинску основу, односно степен неискоришћености природних ресурса.

На југозападу Беле Цркве, у непосредној близини саобраћајног пута Бела Црква – Ковин и железничке пруге Бела Црква – Вршац, налази се модерна индустријска зона. Уз помоћ државе и локалне самоуправе почело је стварање предуслова за будуће инвеститоре. Индустријска зона намењена је како за велике инвеститоре, тако и за мала и средња предузећа. Изградњом модерних саобраћајница, комуналне мреже, електрификацијом

и увођењем гаса, индустријска зона представљаће озбиљну привредну дестинацију на мапи Србије. Пошто је привреда Беле Цркве усмерена пре свега према пољопривредној производњи, индустријска зона пружа добру прилику за отварање прерађивачких погона.

Општина Бела Црква са свим својим физичко-географским, друштвено-географским и инфраструктурним карактеристикама и ресурсима, пружа могућност за развој туризма.

Иако богата потенцијалима, они су недовољно развијени, како би значајније допринели развоју привреде Општине Бела Црква. Такође велики проблем је и непостојање довољног броја хотелских капацитета.

Туристичка атрактивност општине Бела Црква се заснива на богатству природних и културних ресурса, на дугој историји и традицији, на специфичном идентитету бројних локација, на гостољубивости домаћина. Природне вредности на територији општине Бела Црква се могу груписати у две одвојене целине:

- Подунавска туристичка зона,
- Белоцркванска туристичка зона.

Подунавска туристичка зона је, по разноврсности физичких структура екосистема и испреплетаности постојећих и потенцијалних функција, најсложеније и еколошки најосетљивије подручје. Ово подручје обухвата део тока Дунава, ритско-мочварни и ливадски простор Лабудовог окна, најнижи део долине Караша, односно канала ДТД, са вредним природним и еколошким туристичким мотивима и одређеним културно-историјским и етнографским наслеђем; рибарско насеље и пристаниште Стару Паланку, са ушћем Нере, са веома атрактивним приобалним пејзажом, што омогућава њено вишеструко туристичко вредновање. Водене површине Дунава и богата мочварна вегетација представљају идеално станиште и зимовалиште разних птица и богато риболовно подручје. Ова целина је еколошки добро очувана, вегетацијски и пејзажно мозаична, разноврсна и атрактивна. Главни развојни ослонац чине ловни туризам, привредни и спортски риболов, који се могу организовати и у условима заштићене природе, као и развој наутичког, еколошког и спортско-рекреативног туризма.

Табела 8: Туристичка посета, 2023.г.

Туристи			Ноћења туриста			Просечан број ноћења туриста	
свега	домаћи	страни	свега	домаћи	страни	домаћи	страни
6039	5726	313	32453	31095	1358	5,4	4,3

У оквиру Белоцркванске туристичке зоне најзначајније туристичке локалитете чине седам белоцркванских језера, долина реке Нере и општински центар Бела Црква, са својим културно-историјским наслеђем и другим вредностима.

Туристичке манифестације – Белоцрквански карневал је туристичка манифестација обновљена почетком 1960-тих година, као привредно-туристичка манифестација са новим садржајем. Поред Белоцркванског карневала за Белу Цркву специфичне су и друге редовне манифестације: Црвеначко опасуљивање (такмичење у кувању пасуља у селу Црвена Црква), Паприкашијада (такмичење у кувању паприкаша у Чешком Селу и Дупљаји), Буразијада (такмичење у спремању шкембића у Кусићу), Фашанке – покладе (манифестација паганског карактера која се одржава у свим селима, а најпознатија је у Гребенцу и Крушчици), Дани чешке културе као и многе друге манифестације хуманитарног карактера.

10. МИСИЈА, ВИЗИЈА И СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТИ

Мисија је да се одржи квалитет и додатно унапреди положај жена у Општини Бела Црква, кроз остварење свих постављених циљева реализацијом активности предвиђених Локалним акционим планом за постизање и унапређење родне равноправности, као и да се увођењем додатних активности осигура стандард квалитета у свим сегментима локалних политика у области родне равноправности, уз поштовање система вредности који гарантује једнака права и шансе за све жене и мушкарце.

Визија која је проистекла из анализе указује да Општина Бела Црква треба да тежи да постане:

- Општина у којој је избалансирано учешће жена и мушкараца у јавном и политичком животу заједнице један од чинилаца економског и друштвеног развоја;
- Општина једнаких шанси и могућности за све њене суграђанке и суграђане;
- Општина која брине о реалним потребама и приоритетима женске популације, истовремено пратећи тенденције у области постизања и унапређења родне равноправности са националног и међународног нивоа;
- Општина која је одговорна према сваком појединцу, омогућавајући равно-праван положај и активно учешће свим представницима група у ризику од дискриминације, посебно када су исти изложени могућој вишеструкој дискриминацији, од којих је једна и по основу пола;

-Општина која развија институционалне механизме за обезбеђивање равно-правног положаја жена и мушкараца у друштву, те издваја потребна буџетска средства, пратећи захтеве родно осетљивог буџетирања;

-Општина са развијеном инфраструктуром и системом услуга из области привреде, образовања, културе, спорта, које одговарају на потребе локалне женске популације;

-Општина у којој се инсистира на координисаном раду свих актера од значаја у области родне равноправности, уз свест да само синергија доводи до мулти-пликације резултата и ефеката поступања.

11. ДЕФИНИСАЊЕ ОПШТИХ И ПОСЕБНИХ ЦИЉЕВА ЈАП –А СА МЕРАМА

11.1. ОПШТИ ЦИЉ 1: Промењени родни обрасци и унапређена култура родне равноправности

Разумевање друштвене условљености формирања родних, генерацијских, као и професионалних идентитета, њихових међусобних корелација, представља потенцијал за друштвену промену у правцу остваривања једнакости међу људима на темељу правичне расподеле добара и друштвеног утицаја међу члановима једне заједнице.

Наилазимо на низак степен разумевања људи о свом родном идентитету, односно родни и други идентитети доживљавају се као нешто што је унапред дато и одређено и као такво није подложно променама. Последице су мизогине и друге предрасуде у друштвеном, односно јавном животу.

Циљна вредност: Процент грађана и грађанки ЈЛС наклоњен идеји родне равноправности је повећан за најмање 15%, проценат грађана и грађанки који имају негативан став према родној равноправности је смањен за најмање 10% у претходном периоду-5 година уназад.

1.1.Посебан циљ

Повећани капацитети и знање руководилица/руководитељки и запослених у органима јавне власти о родној равноправности.

Циљана вредност: Сви руководиоци/руководитељке и запослени/запослене у органима јавне власти способни су да препознају видове непосредне и посредне дискриминације жена.

У Србији највише једна трећина жена се налази на руководећим и одлучујућим позицијама, што нам указује на то да традиционалне родне улоге у комбинацији са патријархализмом и даље утичу на напредак, односно могућност жене да буде на позицији, на којој се доносе битне одлуке.

Стога, неопходно је образовати жене, у смислу да се не воде родним стереотипима, како у приватном, тако и у пословном животу, едуковати их како да препознају дискриминацију и како да адекватно одговоре на њу.

У том смислу, треба схватити да је борба против негативне дискриминације, заправо борба за здраво друштво у целини.

Мере:

1.1.1. Подизање нивоа свести руководиоца/руководитељки и запослених у органима јавне власти о узроцима, последицама и раширености дискриминације и вишеструке дискриминације жена путем редовне и обавезујуће обуке за људска права и родну равноправност, укључујући обавезност упознавања са Европском повељом о равноправности на локалном нивоу, као и за комуникацију на принципима уважавања и поштовања различитости и како би се обезбедило да се у прописима и другим општим актима ЈЛС не нађу одредбе, односно решења која у пракси могу довести до дискриминације сексистичког говора и поступања.

1.2. Посебан циљ

Повећан ниво свести јавности о значају родне равноправности и уклањању родних предрасуда.

У нашем друштву не постоји јединствен приступ родној равноправности. Примера ради, у неким друштвеним областима та равноправност је постигнута, при чему се мисли на високо образовање младих жена, док са друге стране имамо јак отпор даљим променама, који подразумева одређену нелагодност, у смислу да јачање права жене, значи угрожавање права мушкарца, што је потпуно погрешно.

Медијска слика жене, у којој је жена представљена или као мртво тело или као наго тело, значајно утиче на свест грађана о родној равноправности. Највећи медијски простор жене имају у области забавног програма, где је махом у први план стављен њихов физички изглед. И када се жене баве женама у медијима, оне углавном разрађују теме које су наметнуте као женске и тичу се или физичког изгледа жене или кућних послова. Целокупна медијска слика доводи жене у неравноправан положај, занемарујући њихове интелектуалне капацитете и професионалне карактеристике. Сексуализација женског тела је изузетно заступљена на друштвеним мрежама, што има изузетно негативан утицај на младе, имајући у виду да су друштвене мреже за поменућу групу примарни извор информација. У коментарима вести, односно медијских садржаја јасно се може видети, да конзументи оваквог садржаја, без обзира на пол, изражавају висок степен мизогеног понашања.

Контролом медијског садржаја и применом родне равноправности у медијима, значајно се може утицати на свест грађана, којима је махом главних извор и едукације и информације медијски садржај. Неопходно је да жене буду заступљене као субјекти вести, као достојни и поштовани експерти у својим областима. Поштовање принципа садржаних у новинарском, значајно може допринети подизању свести јавности.

Извештавање у случајевима породичног насиља је углавном сензационалистичко и пристрасно, уз често оправдавање насилника и увођење елемената из приватног живота, што често наводи читаоца да се поистовети са жртвом или насилником, чиме новинар утиче на перцепцију читаоца.

Циљна вредност: Процент грађана и грађанки ЈЛС оптерећених родним предрасудама смањује се за најмање 15% у годинама реализације ЛАП за родну равноправност.

Мере:

1.2.1. Континуирано вођење медијских и информативних кампања о узроцима и последицама родно засноване дискриминације и механизмима заштите, укључујући и заштиту од вишеструке дискриминације, кампања за заговарање родне равноправности и деконструкцију родних стереотипа и улога, уз промовисање примера добрих пракси.

1.2.2. Информисање јавности о значају, циљевима и мерама из овог ЛАП и редовно периодично извештавање о резултатима спровођења ЛАП о родној равноправности.

1.2.3. Јавне кампање за развијање културе уважавања и поштовања различитости, са циљем отклањања сексизма и мизогиније, (омаловажавања жена, мржња према женама).

11.2. ОПШТИ ЦИЉ 2: Повећана равноправност жена и мушкараца применом политика и мера једнаких могућности

Родна равноправност је у интересу свих жена и мушкараца, као и друштва у целини, и рад на умањивању разлика у доступности ресурсима, приступу местима одлучивања, као и рад на успостављању родног баланса у сфери јавног и приватног живота захтева напоре свих активних друштвених актера, почевши од локалне заједнице, преко организација цивилног друштва, институционалних механизма за родну равноправност, политичких партија, социјалних партнера и институција државног система.

Институционални механизми за родну равноправност на нивоу локалне самоуправе представљају значајне актере за унапређивање положаја жена кроз циљане активности и стратегије које препознају специфичне потребе локалне заједнице. Такође, такви механизми имају посебан значај при умрежавању са другим локалним актерима активним на овом пољу, као нпр. организације цивилног друштва, и у стварању погодног амбијента за синергично деловање институција и невладиних актера у области родне равноправности. Институционални механизми на локалном нивоу

имају важну улогу и у спровођењу стратегија и политика дефинисаних на централном, националном нивоу, чинећи да имплементација тих политика узима у обзир и поштује контекст и специфичности локалне заједнице. Стога се препоручује подстицање оснивања и оснаживања институционалних механизма за родну равноправност на локалном нивоу у циљу валоризације капацитета и ресурса на локалу (локална самоуправа, организације цивилног друштва), промоције њиховог синергичног деловања у области родне равноправности и спровођења приоритета дефинисаних Националном стратегијом/политиком деловања кроз призму потреба локалне заједнице. Унапређивање положаја жена у друштву и развој принципа родне равноправности у свим сферама јавног и приватног живота представља развојно питање и осликава степен интегрисања цивилизацијских тековина и европских вредности у демократском друштву.

Као кључни недостаци у институционалном оквиру за родну равноправност идентификовани су: искљученост локалног механизма из процеса доношења одлука, недовољни капацитети и активности локалног механизма за родну равноправност, недостатак иницијатива локалног механизма.

Осим подизања капацитета локалног механизма, потребно је чвршће дефинисати процедуре и примену законских одредби, али и радити на сензибилизацији и подизању капацитета служби и органа локалне самоуправе како би се омогућила сарадња Комисије за равноправност полова са другим органима.

Циљна вредност: Напредак у области родне равноправности у домену рада, образовања, социјалне заштите, здравља и јавног и политичког живота.

Посебан циљ

2.1. Равноправно учешће жена и мушкараца у родитељству и породичним обавезама

Популациона и демографска политика и родни стереотипи доводе до тога да се родитељство види првенствено као одговорност и улога жена, а младе жене се доживљавају првенствено као будуће мајке. Ово је уједно један од основних разлога институционалне и индивидуалне дискриминације према женама на тржишту рада и облик дискриминације који грађани и грађанке највише препознају.

Неповољан положај жена је изражен у свим типовима породица, али је највидљивији у породицама са малом децом, као и у случајевима самохраних родитеља, који су углавном жене.

Већина једнородитељских породица припада типу „мајка с децом”.

Доступност услуга за бригу о деци није одговарајућа, посебно у домену постизања равнотеже професионалног и приватног живота. Од свих особа које су напустиле посао или смањиле број радних сати због бриге о деци или другим члановима породице, већи проценат чине жене, а мањи проценат мушкарци, док су особе које су радно неактивне због бриге о деци или другим члановима породице готово искључиво жене.

Рурална подручја у Републици Србији карактеришу сиромаштво, регионалне и развојне неједнакости, миграције, депопулација, неповољна демографска и образовна слика, рањива запосленост, низак ниво локалних иницијатива и смањена конкурентност, уз губитак природног и културног наслеђа. Жене које живе у сеоским подручјима чине једну од најрањивијих група у погледу једнаких могућности остваривања људских права у свим областима јавног и приватног живота, од могућности да равноправно учествују на позицијама моћи и одлучивања у држави, заједници и породици, до приступа здравственим, образовним, социјалним и другим услугама, финансијама и другим ресурсима и наслеђивања газдинстава и друге имовине. Кућни рад, брига о деци и стварима готово се у потпуности препушта њима. Уз интензивни рад у пољопривреди, то им поставља велика радна оптерећења.

Стил живота жена на селу је претежно традиционалан и патријархалан и тиме су оне двоструко маргинализоване: зато што су припаднице руралних пољопривредних домаћинстава и зато што унутар економске и породичне организације домаћинства имају ограничен приступ приходима, имовини и одлучивању. Оне најчешће не одлучују о пољопривредној производњи.

Истраживање о коришћењу времена Републичког завода за статистику показало је значајне разлике у оптерећености жена и мушкараца, поготово по основу неплаћеног посла између жена и мушкараца.

Иако мушкарци проводе више времена на плаћеном послу, жене проводе значајно више времена у неплаћеном послу, те у укупном збиру надмашују мушкарце за један сат дневно. Под неплаћеним активностима се подразумевају тзв. кућни послови: бављење храном, одржавање домаћинства, брига о детету/деци или одраслом члану/чланици домаћинства, прављење и брига о текстилу, куповина и услуге, поправке, баштованство, као и путовања у вези са наведеним активностима. Истраживање о коришћењу времена је такође показало да време проведено на путу до и од посла жене углавном проводе у јавном превозу, док мушкарци углавном путују аутомобилима. У слободном времену мушкарци свакодневно уживају један сат дуже него жене.

Оваква породица представља базу за репродуковање родних улога и неједнак однос моћи чије последице могу прерасти и у насиље. Неопходне су мере које ће расподелу ресурса, међу којима је и време, као и терета кућних послова и бриге о деци и старима

учинити равноправнијим. На положај жена на тржишту рада битно утичу фактори као што су неплаћени рад у породици и недовољна подршка за усклађивање породичних обавеза и рада. Жене које раде краће од пуног радног времена то чине углавном због бриге о деци или неспособним одраслим лицима, док се мушкарци опредељују да раде краће од пуног радног времена претежно због немогућности налажења посласа пуним радним временом или због школовања и обуке. Брига о деци и други породични разлози главни су разлози и одустанка жена од активног тражења посла.

Циљна вредност: Време проведено у неплаћеним пословима равномерноје распоређено између мушкараца и жена.

Мере:

2.1.1. Унапредити равноправно учешће жена и мушкараца у родитељству и економији старања, кроз медијске садржаје и едукације означају и улози жене као мајке и као друштвено корисне особе.

2.1.2. Активно и равноправно учешће жена и мушкараца у руралним подручјима у којима доприносе развоју и имају равноправан приступ резултатима развоја.

Посебан циљ

2.2. Жене и мушкарци равноправно одлучују у јавном и политичком животу.

Повећање видљивости политичарки и њихове активности на увођењу родне перспективе у локалне политике. Ова мера подразумева повећану информисаност и сензибилисаност политичарки у Општини Бела Црква (одборница и чланица политичких странака), као и јачање њихове међусобне сарадње, али и сарадње са политичаркама на нивоу републике и региона, којима се доприноси њиховом активнијем учешћу удоношењу одлука. С тим у вези, препорука је да се у локалном парламенту формира неформална организација „ЖЕНСКА ОДБОРНИЧКА МРЕЖА“.

Њен задатак био би праћење и доношење нових закона и одлука и њихову имплементацију, посебно из области здравља жена и породице, сузбијања насиља над женама и децом у породици, економског оснаживања жена и образовања жена. Циљ је да се жене у Белој Цркви подстакну за веће учешће у политичком и јавном животу, затим ширење свести о жесној солидарности, као и афирмација родне равноправности на свим нивоима одлучивања.

Како су жене углавном онај мање заступљен пол у процесима одлучивања, посебно

тешко је женама из двоструко и вишеструко дискриминисаних група да остваре неки утицај и заступају своје специфичне потребе, јер је потребно да превазуђу вишеструке препреке како би могле да учествују у јавном и политичком животу.

Циљна вредност: У саставу органа извршне власти у ЈЛС најмање је 30% жена

Мере:

2.2.1. Поштовати обавезну квоту од 40% за жене приликом избора за представничка тела на свим нивоима и створити услове за учешће жена припадница рањивих група применом посебних мера.

2.2.2. Јачати женску одборничку мрежу и унапредити њен утицај и обезбедити обавезне консултације о питањима значајним за роднуравноправност.

2.2.3. Утврдити и предузети посебне мере ради стварања услова већег учешћа жена на позицијама одлучивања у државним управама, јавним агенцијама и јавним предузећима.

Посебан циљ

2.3. Побољшати економски положај жена и статус жена на тржишту рада.

Жене су најбројнија рањива група на тржишту рада Републике Србије. Према чине половину становништва радног узраста, оне су мањина међу учесницима/учесницама на тржишту рада и још изразитија мањина међу запосленима.

Да би се остварила економска равноправност жена и мушкараца, и сузбило сиромаштво жена, првенствено се мора радити на стварању услова за отварање нових радних места за жене. Жене, посебно у условима транзиције, имају ограничене могућности запошљавања. Стога ће мере за побољшање положаја жена на тржишту рада имати позитиван ефекат не само на стварање истих могућности за жене и за мушкарце, него и на друштво у целини кроз повећање привредног развоја. Ове мере подразумевају борбу против стереотипа у подели на „мушка” и „женска” занимања, подстицање девојака и жена да се професионално образују за коришћење модерних технологија и за усавршавање у познавању процеса менаџмента.

Поред младих жена и жена са малом децом, на тржишту рада су у тешком положају и жене старије од 45 година које су изгубиле радно место, с обзиром на сужене могућности да нађу ново запослење.

Економска равноправност жена и мушкараца неопходна је за постизање равнотеже у односима жена и мушкараца. Уколико немају једнаке услове и могућности за економску самосталност, све друге мере за унапређивање равноправности полова имају мање изгледа на успех.

Повећање удела жена међу корисницима субвенција и других облика подршке општине запошљавању, samozapošљавању и пољопривредној производњи, креирање програма за економско оснаживање жена.

Просечна зарада мушкараца је већа од просечне зараде жена и у јавном и у приватном сектору, претежно због концентрисања женске радне снаге у слабије плаћеним секторима.

Економски положај жена и мушкараца одређују и њихови извори прихода и власништво над имовином и средствима рада

Увођење принципа родне равноправности у програме запошљавања и samozapošљавања, у складу са Законом о равноправности полова, у сарадњи са локалном самоуправом. Неопходно је реализовати активне мере запошљавања (Локални акциони план), али и друге програме који имају за циљ запошљавање или samozapošљавање, како мушкараца, тако и жена. Неповољнији положај жена на тржишту рада условљен је ниском стопом активности жена, недовољном информисаношћу и другим факторима.

Упркос томе што имају капацитета, знања, потреба и интереса, жене не учествују равноправно са мушкарцима у креирању економске и развојне политике. Уколико учествују, онда је то у областима које се непосредно односе на жене, попут женског предузетништва.

Родни јаз у предузетништву је још увек изражен. У пословном сектору на руководећим положајима и у улози власника/власница и оснивача/оснивачица малих и средњих предузећа и даље су најчешће мушкарци. Жене су најчешће власнице радњи и средњих привредних друштава.

Највећи изазови за предузетнице представљају недостатак финансија и повољних извора финансирања за успешно започињање сопственог посла, недовољне пореске олакшице, слаби пословни контакти и недостатак информација. Неповољни положај жена у пословном сектору резултат је веће оптерећености жена бригом о породици и домаћинству и различитих форми дискриминације и родних предрасуда. Жене поседују и мање некретнина регистрованих на своје име, што им отежава добијање кредита услед недостатка средстава обезбеђења. Поред тога, улазак жена у предузетништво често је условљено постојањем стереотипа, недовољно развијеном и нефлексибилном бригом о деци, као и тешкоћама у усклађивању породичних и пословних обавеза.

У политикама и прописима непосредно усмереним на регулисање и развој предузетништва, родна перспектива није довољно укључена, те ове политике и прописи не препознају специфичне проблеме жена у предузетништву, нити омогућавају специфичне облике подршке.

Циљна вредност: Напредак у нивоу родне равноправности у домену новца, рада и времена.

Мере:

2.3.1. Активно подстицати креирање мера које ће допринети формалној запослености жена, посебно старијих жена и припадница рањивих група.

2.3.2. Подстицање женског предузетништва и обуке за покретање пословне иницијативе посебно за жене из вишеструко дискриминисаних група и у сеоским подручјима.

Посебан циљ

2.4. Унапређен положај вишеструко дискриминисаних и рањивих група жена

Како су жене углавном онај мање заступљен пол у процесима одлучивања, посебно је тешко женама из двоструко и вишеструко дискриминисаних група да остваре неки утицај и заступају своје специфичне потребе, јер је потребно да превазиђу вишеструке препреке како би могле да учествују у јавном и политичком животу, самим тим и оснаже свој положај у друштву. Друштвена маргинализација и недостатак ресурса повећавају ризик сиромаштва код маргинализованих група жена.

Циљна вредност: Особе са повећаним ризиком од вишеструке дискриминације имају приступ правди и правичном обештећењу.

Мере:

2.4.1. Применити подстицајне мере за побољшање положаја жена, посебно припадница рањивих група, у њиховим срединама (Локални акциони план запошљавања).

Посебан циљ

2.5. Побољшано здравље жена и унапређење свести жена о важности превентивних прегледа

Женама, а нарочито припадницама рањивих група, није обезбеђен довољан ниво приступа квалитетној здравственој заштити. Расположиви финансијски, технички и људски ресурси у овој области нису били ни довољни ни одрживи.

Већа пажња здравственој заштити жена – сарадња са осталим институцијама на територији града како би се обезбедила повремена, ако је већ не изводљиво да буде стална, доступност доктора специјалиста гинекологије.

Већа пажња здравственој заштити деце – сарадња са осталим институцијама на територији града како би се обезбедила повремена, ако је већ не изводљиво да буде стална, доступност доктора специјалиста педијатрије.

Циљна вредност: Унапређен приступ здравственој заштити и повећан проценат жена старости од 15 до 49 година које су обавиле прегледе у вези репродуктивног здравља.

Мере:

2.5.1. Радити на афирмацији и подизању свести жена о важности превентивних прегледа сталним акцијама здравствених радника/радница са нагласком на жене на селу (методом индивидуалног разговора, „од врата до врата“)

2.5.2. Омогућити превентивне прегледе за све жене без обзира на место становања, узраст или здравствено осигурање у циљу превенције и раног откривања малигних болести.

2.5.3. Подржати рад здравствених медијаторки, повећати и олакшати доступност здравственим услугама, укључујући оне везане за репродуктивно здравље, имајући у виду обезбеђење приступности и припадницама вишеструко дискриминисаних и рањивих група.

Посебан циљ

2.6. Остваривање родне равноправности у образовању

Једнако право на образовање и једнака доступност образовања основа су за постизање једнаких могућности за професионалну каријеру и за остваривање личних потенцијала како мушкараца тако и жена. Ова права у нашој земљи гарантована су на свим нивоима школовања. Не постоје разлике у школама и школским предметима који су доступни девојчицама и дечама. У нашем законодавству нема дискриминаторних родних одредби у законима који уређују област образовања, али нема ни посебне родне осетљивости, како у погледу садржаја школских програма, тако ни што се тиче језика.

Неједнакост у образовању задржала се у неким мањинским групама, јер један део популације не успева да оствари законом загарантовано право на основно образовање, а доступност образовања смањује се и социјалним раслојавањем услед транзиције.

Родна неједнакост огледа се и код образовних профила, где и даље преовлађује традиционална подела на „мушка“ и „женска“ занимања. Традиционализам у односу на родне улоге условљава већу техничку неписменост жена, што их касније додатно маргинализује на тржишту рада.

У образовним процесима као наставнице жене партиципирају у великом броју, па се чак може рећи да је педагошка професија у приличној мери женска професија. Ова појава не може се сматрати искључиво позитивном, јер могући разлози леже и у ниској плаћености професије.

Да би се постигли жељени резултати, потребно је радити на подстицању девојчица не само за основно и средње, него и за факултетско школовање, као и обезбедити услове да школовање не прекидају из породичних разлога. Такође је потребно охрабрити их приликом избора занимања, да се опредељују како према личним склоностима и без утицаја стереотипа, тако и да имају јасне информације о перспективама у будућој каријери.

Циљна вредност: Деца школског и предшколског узраста са едукованим наставним и васпитачким кадром информисана о родној равноправности

Мере:

2.6.1. Унапређивање компетенција запослених у образовању и васпитању путем увођења обавезних образовних програма о родној равноправности и укључивање садржаја о родној равноправности у испит за добијање лиценце за рад у школама/настави.

2.6.2. Континуиране обуке запослених на тему родне равноправности у свим школама на нивоу локалне самоуправе као и даља презентација представљена школској деци о важности теме родне равноправности.

11.3. ОПШТИ ЦИЉ 3: Системско увођење родне перспективе у доношење, спровођење и праћење јавних политика

Циљна вредност: Родна равноправност је део јавних политика, програма и буџета.

Правни поредак је уклонио препреке, да жене могу да бирају и буду биране, без дискриминације, да равномерно учествују у расподели функција власти, на местима одлучивања путем именовања, постављања и делегирања. Ипак, политичка пракса показује другачије, па су жене и данас, мање заступљен пол на местима одлучивања. Од укупно 33 одборника у Скупштини општине Бела Црква, 14 је одборница, чиме се само испуњава законски минимум за учешће жена у законодавним органима. Жене су још увек ретко на позицијама извршне власти, у многим извршним одборима града и није редак случај да на местима доношења одлука, нема жена. Ово говори о континуитету једне праксе да, што је више позиција у институцији, односно органу, то је учешће жена мање.

Од изузетног је значаја да жене равноправно учествују и у креирању економске и развојне политике. У процесима одлучивања у овим областима, није обезбеђен равноправан приступ, упркос томе што имају капацитета, знања, потреба и интереса

да учествују у планирању и обликовању економске и развојне политике у целини.

Посебан циљ

3.1. Успостављени функционални механизми за родну равноправност на свим нивоима.

Циљна вредност: Институционални механизми за родну равноправност ефикасно делују на свим нивоима.

Упркос чињеници да постоји формирана Комисија за родну равноправност, опис посла је нејасан а ангажована лица раде на волонтерској бази и врло су ретко на управљачким и утицајним позицијама у структури. Комисија за родну равноправност је скупштинско стално радно тело, које има могућност да се институционално бави родном равноправношћу на локалном нивоу. Планирано је да успоставимо сарадњу свих сектора на локалном нивоу, што значи успостављање сарадње Комисије за родну равноправност са организацијама цивилног друштва на локалном нивоу, као и успостављање сарадње са одборима на регионалном и националном нивоу, ради размене искустава и јачање капацитета. Поред умрежавања свих релевантних актера на локалном нивоу, планирано је све активности учинити транспарентним.

Сарадња свих надлежних институција на локалном нивоу, обезбедиће простор за имплементацију нових идеја и уклонити препреке за родну равноправност.

Мере:

3.1.1. Стварање мреже актера за спровођење родне равноправности на локалном нивоу, активирање рада и унапређење деловања локалног одбора за родну равноправност.

3.1.2. Континуирано јачати капацитете институционалних механизма обезбеђењем и спровођењем едукативних програма.

Посебан циљ

3.2. Родна перспектива укључена у сва стратешка документа усвојена на локалном нивоу.

Циљна вредност: Родна равноправност је препозната као питање развоја и уведена је у све ЛАП за одређене области

Један од важних елемената у борби против родно засноване дискриминације јесте употреба родно осетљивог језика у јавној и службеној сфери. Језик одражава мишљење говорница и говорника, али га истовремено и обликује, те може да буде снажно оруђе за промену друштвене свести. Због тога је питање употребе али и нормирања родно осетљивог језика у јавној и службеној сфери не само научно већ и

политичко питање. Родна равноправност претпоставља да особе оба пола (мушкарци и жене) имају једнаке могућности заостваривање људских и грађанских права, што значи да могу, сходно својим потенцијалима, да допринесу напретку друштва, као и да равноправно уживају све користи од напретка заједнице (наводи се у Европској повељи о родној равноправности на локалном нивоу). Ова уставна одредба отвара простор за развијање политике родне равноправности и унапређење законодавства, као и за увођење и примену мера са циљем елиминације дискриминације жена. Политике дефинисане у стратешким, планским и другим документима по правилу нису родно осетљиве. Уколико формално циљају на унапређивање родне равноправности, то чине уграђивањем посебне "женске" компоненте кроз формулацију посебних делова, програма или мера за жене и девојчице, или додавањем "компоненте родне равноправности". Родна равноправност није препозната као питање развоја.

Мере:

3.2.1. Доследна употреба родно осетљивог језика у прописима и службеној комуникацији органа ЈЛС.

3.2.2. У припреми локалних стратешких докумената укључити родну равноправност у циљеве политика.

Посебан циљ :

3.3. Родна анализа политика, програма и мера.

Циљна вредност: Предлози политика, програма и мера се усвајају након анализе утицаја родности.

Неадекватна контрола и примена закона о родној равноправности, често доводи до занемаривање овог сегмента услед недостатка знања компетенција и залагања. Стручни кадар ЈЛС углавном нема адекватна знања из области равноправности полова, што се јасно види кроз њихово пословање. Едуковањем запослених у ЈЛС ствара се предуслов за увођење Родне равноправности у све сегменте пословања ЈЛС, као и примена приликом израде стратешких докумената. Позитиван пример, у смислу едукованих запослених, афирмисаће друга предузећа и установе да прате ове позитивне промене.

Мере:

3.3.1. Успоставити институционалну структуру са одговарајућим људским ресурсима за увођење родне равноправности у јавне политике, нарочито за родно одговорно буџетирање, родну анализу и процену утицаја на род.

3.3.2. Обезбедити континуирану едукацију и стицање одговарајућих знања и вештина за запослене у државним органима, институцијама и установама.

3.3.3. Обезбедити екстерну стручну подршку за увођење родне равноправности у јавне политике, нарочито за родно одговорнобуџетирање, родну анализу и процену утицаја на род.

Посебан циљ:

3.4. Родно осетљива статистика и евиденција.

Циљна вредност: ЈЛС прикупља и евидентира родно разврстане податке.

Многе установе и организације које обављају јавна овлашћења, јавна предузећа и привредна друштва не прикупљају и не евидентирају родно разврстане податке, на шта их обавезује Закон о родној равноправности ("Службени гласник РС", број 52/2021-7). Због тога је, тешко доћи до података о полној структури чланова/чланица управних и надзорних одбора (нпр. у институцијама културе, медијима, спортским савезима и удружењима). Приликом креирања политика органи јавне власти се не ослањају у довољној мери на родно осетљиву евиденцију и статистику. Не спроводе се анализе о утицају јавних политика на положај жена и мушкараца; не прикупљају се ни родно осетљиви подаци о примени посебних мера за унапређивање положаја рањивих група, што отежава мерење учинака политика и мера у области родне равноправности.

Мере:

3.4.1. Обезбедити да све евиденције које води ЈЛС буду родно осетљиве.

3.4.2. Обезбедити да све институције, установе и организације које су у обавези да достављају извештаје о раду ЈЛС доставе извештај са подацима разврстаним по роду, доби, локацији, националном или етничком пореклу, инвалидности, језику, степену образовања и другим основама друштвене рањивости.

3.4.3. Праћење података

Посебан циљ:

3.5. Родно одговорно буџетирање

Циљна вредност: Родна равноправност уведена у буџет јединице локалне самоуправе сходно законом прописаним роковима.

На националном и локалном нивоу спроводе се активности у циљу увођења родно одговорног буџетирања. Увођење програмског буџета пружа значајне могућности за интегрисање родног буџетирања у редован буџетски процес. Програмски буџет, предвиђен Законом о буџетском систему ("Службени гласник РС", бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 - испр. и 108/13) садржи програме и активности корисника буџетских средстава који се спроводе са циљем ефикасног управљања

средствима по предложеним програмима. Тиме су се створили предуслови за примену родно одговорног буџетирања. Министарство финансија, спроводи кораке ка постепеном увођењу родне перспективе у буџет Републике Србије.

Мере:

3.5.1. Обезбедити едукацију о родном буџетирању за запослене у ЈЛС

3.5.2. Промовисати принцип родне равноправности и родно одговорног буџетирања у расподели јавних средстава путем јавних позива и конкурса.

Посебан циљ:

3.6. Успостављени механизми сарадње са организацијама цивилног друштва (ОЦД).

Циљна вредност: Успостављен формални механизам сарадње Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог у циљу сарадње и редовних консултација у примени ЛАП за родну равноправност.

У наредном периоду, потребно је сарадњу свих актера у области родне равноправности више унапредити, анимирати удружења да се још више ангажују, а ЈЛС да им уклони све административно формалне препреке у реализацији предстојећих пројеката. ЈЛС, у циљу стварања демократичног друштва мора да определи већи износ средстава намењен раду удружења грађана.

Мере:

3.6.1. Обезбедити формалан и неформалан дијалог и периодичне консултације између институционалних механизма и релевантних удружења грађана, посебно оних која се баве питањима женских права, у области спровођења овог ЛАП.

3.6.2. Подстицати и подржавати удружења грађана да у пројектима које реализују што више користе циљеве и мере из ЛАП.

11.4. ОПШТИ ЦИЉ 4: Унапређење система заштите жена жртава родно заснованог, партнерског и насиља у породици

У патријархалном друштву, у коме су различите родне улоге намењене мушкарцима и женама, а улоге и особине мушкараца су привилеговане, жене и девојчице су чешће и озбиљније од мушкараца и дечака погођене различитим облицима родно заснованог насиља. Насиље над женама је најчешћи облик кршења женских људских права.

У Републици Србији девојчице и жене су још увек често изложене озбиљним облицима насиља као што су насиље у породичним и партнерским односима, сексуално узнемиравање, силовање и прогањање.

Евидентан је и недостатак међусекторске сарадње и/или умрежености и усклађености рада свих релевантних институција и специјализованих невладиних организација.

Циљна вредност: Смањен број жртава насиља

Посебан циљ:

- 4.1. Унапређивање нормативног оквира заштите од насиља над женама и јачање капацитета система заштите жена од насиља

Мере:

4.1.1. Успостављање јединственог и стандардизованог система прикупљања, евидентирања и размене података о свим облицима насиља над женама, водећи рачуна да подаци буду разврстани по врсти насиља и према односу између насилника и жртве, као и по основу друштвене рањивости; систем евидентирања треба да укључи све релевантне државне органе и институције, као и удружења које се баве сузбијањем насиља над женама и заштитом жртава.

4.1.2. Обезбеђена бесплатна правна помоћ особама, жртвама насиља.

4.1.3. Смањено сензационалистичко извештавање о насиљу над женама и редовно и родно осетљиво информисање јавности о ефектима мера за спречавање и отклањање насиља над женама, механизмима заштите и изреченим санкцијама починиоцима, уз обезбеђивање да информације, статистика и подаци у овој области буду доступни јавности.

12. РЕСУРСИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ЛАП-а

Средства за реализацију активности из ЛАП-а обезбедиће се из:

- Буџета општине Бела Црква;
- Донација;
- Коришћењем домаћих и међународних фондова;
- Обезбеђивањем спонзорстава од стране приватних фирми и компанија или остваривањем партнерстава са фирмама/компанијама које имају развијене програме друштвено-одговорног пословања (кроз јавно-приватна партнерства).

ЛАП садржи и преглед потенцијалних извора финансирања активности за период 2024-2027. година.

13. ПЛАН ПРАЋЕЊА И ПРОЦЕНЕ УСПЕШНОСТИ ЛАП-а

Председник општине ће, након доношења ЛАП-а, наставити да подржава рад Комисије за родну равноправност Општине Бела Црква која ће као приоритетни задатак имати реализацију ЛАП-а.

Успешност реализације ЛАП-а биће праћена помоћу дефинисаних индикатора за појединачне активности.

14. ПЛАН КОМУНИКАЦИЈЕ СА ЈАВНОШЋУ

Циљ комуникације са јавношћу је да се обезбеди видљивост ЛАП-а за постизање родне равноправности у општини Бела Црква за период 2024-2027. година, односно планираних активности. План је да се редовно ажурира општински сајт и да се и да се локални, регионални и национални медији позивају на сарадњу у свим битним сегментима рада локалне самоуправе Бела Црква.

Табеларни приказ Локалног акционог плана за родну равноправност Општине Бела Црква

Општи циљ 1.	Промењени родни обрасци и унапређена култура родне равноправности		
Стратешки документ из ког је циљ преузет	Стратегија за родну равноправност РС		
Показатељ ефекта	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Процент грађана и грађанки који имају негативан став према родној равноправности је смањен за најмање 10 % у току реализације ЛАП за родну равноправност.	Низак степен разумевања људи о свом родном идентитету, односно родни и други идентитети доживљавају се као нешто што је унапред дато и одређено и као такво није подложно променама. Овакво неразумеваше је проузроковало предрасуде у друштвеном и јавном животу.	Процент грађана и грађанки наклоњен идеји родне равноправности је повећан за најмање 15% а проценат грађана и грађанки који имају негативан став према родној равноправности је смањен за најмање 10% у току реализације ЛАП за родну равноправност.	Извештаји о евалуацији ЛАП.
Посебни циљ 1.1.	Повећани капацитети и знање руководиоца/руководитељки и запослених у органима локалне самоуправе о родној равноправности		
Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Ниво знања руководиоца и запослених у органима јавне власти о узроцима, последицама и раширености родне дискриминације.	Унапређени су капацитети и знања о родној равноправности, али постоји потреба већег обухвата руководећег кадра и запослених и посебно жена.	Сви руководиоци и запослени/запослене у органима јавне власти способни су да препознају видове непосредне и посредне дискриминације жена.	Извештаји о евалуацији ЛАП.

Мера 1.1.1.	Подизање нивоа свести руководиоца/руководитељки и запослених у органима јавне власти о узроцима, последицама и раширености дискриминације и вишеструке дискриминације жена и о принципима уважавања и поштовања различитости.		
Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Број програма обуке и број учесника у програмима обуке у вези са родном равноправношћу на локалном нивоу.	Организовани су посебни програми обуке у овој области, али недовољно.	Најмање 40% функционера и функционерки и запослених у органима локалне самоуправе укључено у програме едукације о родној равноправности.	Извештај о евалуацији ЛАП.
Активност 1.1.1.1.	Редовне и обавезујуће обуке за људска права и родну равноправност, као и за комуникацијна принципима уважавања и поштовања различитости руководиоца/руководитељки и запослених у органима јавне власти.		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Број организованих обука и полазника.	Комисија за родну равноправност, организације цивилног друштва.	Буџет ЈЛС Донаторска средства.	2024.-2027.
Активност 1.1.1.2.	Отклонити из прописа и других општих акта ЈЛС одредби која у пракси могу довести до дискриминације.		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
У прописима и другим општим актима ЈЛС нема одредби, односно решења која у пракси могу довести до дискриминације.	Скупштина општине и одговарајуће службе.	Буџет ЈЛС, донаторска средства, спонзорства.	2024.-2027.

Посебни циљ 1.2.	Повећан ниво свести јавности о значају родне равноправности и уклањању родних предрасуда		
Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Процент грађана и грађанки ЈЛС упознатих са начелима родне равноправности.	Доминирају традиционални обрасци о улогама и равноправности полова.	Процент грађана и грађанки ЈЛС оптерећених родним предрасудама смањује се за најмање 15% током реализације ЈАП за родну равноправност.	Извештај о реализацији ЈАП.
Мера 1.2.1.	Континуирано вођење медијских и информативних кампања о узроцима и последицама родно засноване дискриминације и механизмима заштите, укључујући и заштиту од вишеструке дискриминације, кампања за јачање родне равноправности уз промоцију примера добрих пракси и Стратегије за родну равноправност на локалном нивоу.		
Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Организоване медијске и информативне кампање и промоције Стратегије за родну равноправност на локалном нивоу.	Није било промотивних активности.	Промовисана начела родне равноправности и Стратегије за родну равноправност на локалном нивоу.	Извештај о евалуацији ЈАП.
Активност 1.2.1.1.	Организовање промоције Стратегије за родну равноправност о значају родне равноправности и уклањању родних предрасуда		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Број организованих кампања.	Комисија за родну равноправност, организације цивилног друштва.	Буџет ЈЛС, донаторска средства.	2024.-2027.

Мера 1.2.2. Активност 1.2.1.2.	Информисање јавности о значају, циљевима и мерама из ЛАП и редовно извештавање о резултатима спровођења ЛАП о родној равноправности.		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Број и врста активности у циљу информисана јавности о значају, циљевима и мерама из ЛАП и редовних извештаја о резултатима спровођења ЛАП о родној равноправности.	Комисија за родну равноправност, Организације цивилног друштва.	Буџет ЈЛС, донаторска средства, спонзорства.	2024.-2027.
Мера 1.2.3. Активност 1.2.1.3.	Јавне кампање за развијање културе уважавања и поштовања различитости, са циљем отклањања сексизма и мизогиније, (омаловажавање жена, мржња према женама).		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Број кампања.	Комисија за родну равноправност организације цивилног друштва.	Буџет ЈЛС, донаторска средства.	2024.-2027.
Општи циљ 2.	Повећана равноправност жена и мушкараца применом политика и мера једнаких могућности		
Плански документ из ког је циљ преузет	Стратегија за родну равноправност		
Показатељ ефекта	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Напредак у области родне	Доминирају традиционалне	Напредак у области родне	Извештај о евалуацији

равноправности у доменима; јавни и политички живот, равноправно учешће жена и мушкараца у родитељству и породичним обавезама, равноправно учешће жене и мушкарца у сектору рада, образовања, и здравља.	вредности о улози жена у јавном и политичком животу, у родитељству и породичним обавезама и области рада и запошљавања.	равноправности у области рада, образовања, социјалне заштите, здравља и јавног и политичког живота.	ЛАП
Посебни циљ 2.1.	Равноправно учешће жена и мушкараца у родитељству и породичним обавезама		
Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Број мера и доступност мера друштвене подршке одговорном родитељству и бризи о немоћним члановима породице, посебно женама са изразито неповољним положајем у породицама са малом децом, једно родитељским породицама и сиромашним породицама.	Популациона и демографска политика и родни стереотипи доводе до тога да се родитељство види првенствено као одговорност и улога жена, а младе жене се доживљавају првенствено као будуће мајке. Ово је уједно један од основних разлога институционалне и индивидуалне дискриминације према женама на тржишту рада. Неповољан положај жена је изражен у свим типовима породица, али је највидљивији у сиромашним породицама, породицама са малом децом, као и у случајевима самохраних родитеља, који су углавном жене. Доступност услуга за бригу о деци	Време проведено у неплаћеним пословима равномерноје распоређено између мушкараца и жена.	Извештај о евалуацији ЛАП.

	није одговарајућа, посебно у области постизања равнотеже професионалног и приватног живота. Особе које су радно неактивне због бриге о деци или другим члановима породице су готово искључиво жене.		
Мера 2.1.1.	Унапредити и промовисати равноправно учешће жена и мушкараца у родитељству и економији старања, кроз медијске садржаје и образовање о значају и улози жене као мајке и особе која углавном ради у домаћинству.		
Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Организоване промотивне кампање и образовање о значају равноправне улоге жена и мушкараца .	Нису организоване кампање.	Подигнута свест о значају равноправне улоге жена и мушкараца у родитељству и породичним обавезама.	Извештај о евалуацији ЛАП.
Активност 2.1.1.1.	Организовање кампања о популаризацији равноправне улоге мушкарца у родитељству и породичним обавезама		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Број организованих кампања.	Одбор а родну равноправност у сарадњи са организацијама цивилног друштва.	Будет ЈЛС, Донаторска средства, домаћи и међународни фондови.	2024.-2027.
Мера 2.1.2.	Активно и равноправно учешће жена и мушкараца у руралним подручјима у којима доприносе развоју и имају равноправан приступ резултатима развоја.		

Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Успостављене услуге социјалне заштите доступне женама из породица у којима је изразито неповољан положај жена.	Доступност успостављених услуга за бригу о деци и услуга социјалне заштите женама из посебно рањивих група није довољна.	Женама из рањивих група приоритетно доступне успостављене услуге социјалне заштите и бриге о деци.	Извештај о евалуацији ЈАП и Центра за социјални рад.
Активност 2.1.2.1.	Развијање услуга социјалне заштите из надлежности ЈЛС које недостају као подршка рањивим категоријама становништва		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Основани тимови за успостављање нових услуга социјалне заштите, доступне услуге женама из рањивих група.	Комисија за родну равноправност, Центар за социјални рад, организације цивилног друштва.	Буџет ЈЛС, донаторска средства.	2024.-2027.
Посебни циљ 2.2.	Жене и мушкарци равноправно одлучују у јавном и политичком животу		
Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Процентуално учешће жена у саставу извршне власти у ЈЛС.	Повећање видљивости политичарки и њихове активности на увођењу родне перспективе у локалне политике је неопходно.	У саставу органа извршне власти у ЈЛС најмање је 30% жена.	Родно структурирана званична листа органа извршне власти.

Мера 2.2.1.	Поштовати обавезну квоту од 40% за жене приликом избора за представничка тела на свим нивоима и створити услове за учешће жена припадница рањивих група применом посебних мера.		
Мера 2.2.2.	Упостављање и јачање женске одборничке мреже и њеног утицаја на питања од интереса за родну равноправност.		
Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Утицај женске одборничке мреже на питања значајним за родну равноправност и заступљеност жена у представничким телима, извршним органима и на руководећим местима.	Жене су углавном мање заступљен пол у процесима одлучивања, посебно тешко је женама из двоструко и вишеструко дискриминисаних група да остваре неки утицај и заступају своје специфичне потребе, јер је потребно да превазуђу вишеструке препреке како би могле да учествују у јавном и политичком животу.	Женска одборничка мрежа има утицаја у доношењу свих одлука значајних за родну равноправност, обезбеђено равноправно учешће у представничким телима, извршним органима и на руководећим местима У саставу органа извршне власти у ЈЛС најмање је 30% жена.	Извештај о евалуацији ЛАП.
Активност 2.2.1.1.	Обезбеђивање поштовања обавезне квоту од 30% за жене приликом избора за представничка тела на свим нивоима и створање услова за учешће жена из рањивих група.		

Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Учешће жена у представничким телима, извршним органима и на руководећим местима.	Скупштина општине, Комисија за родну равноправност.	Из буџета ЈЛС.	2024.-2027.
Мера 2.2.3. Активност 2.2.1.2.	Утврђивање посебне мере ради стварања услова већег учешћа жена на местима одлучивања у државним управама, агенцијама и јавним предузећима.		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Утицај жена на одлучивање у државним управама, агенцијама и јавним предузећима.	Скупштина општине, Комисија за родну равноправност.	Буџет ЈЛС, донаторска средства, спонзорства	2024.-2027.
Посебни циљ 2.3.	Побољшан економски положај жена и статус жена на тржишту рада		
Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде

<p>Смањен удео жена у укупном броју незапослених и повећан број програма намењених запошљавању и економском оснаживању жена и женском предузетништву.</p>	<p>Неповољни положај жена у пословном сектору резултат је веће оптерећености жена бригом о породици и домаћинству и различитих форми дискриминације и родних предрасуда. У политикама и прописима непосредно усмереним на регулисање и развој предузетништва, родна перспектива није довољно укључена те ове политике и прописи не препознају специфичне проблеме жена у предузетништву, нити омогућавају специфичне облике подршке.</p>	<p>Напредак у нивоу родне равноправности у области новца, рада и времена.</p>	<p>Статистички подаци и Извештај о евалуацији ЛАП.</p>
<p>Мера 2.3.1.</p>	<p>Активно подстицати креирање мера које ће допринети формалној запослености жена, посебно старијих жена и припадница рањивих група.</p>		
<p>Показатељ резултата</p>	<p>Почетна вредност</p>	<p>Циљна вредност</p>	<p>Извор потврде</p>
<p>Број програма намењених запошљавању и економском оснаживању жена, посебно жена из рањивих група и у руралном подручју.</p>	<p>Активне мере запошљавања још увек не утичу значајно на побољшање положаја жена на тржишту рада. Жене поседују и мање некретнина регистрованих на своје име, што им отежава добијање кредита услед недостатка средстава обезбеђења за улазак жена у предузетништво.</p>	<p>Економско оснаживање жена приоритет у програмима запошљавања подржаних од стране локалне самоуправе.</p>	<p>Извештај о евалуацији ЛАП.</p>

Мера 2.3.2. Активност 2.3.1.1.	Подстицање женског предузетништва и обуке за покретање пословне иницијативе посебно за жене из вишеструко дискриминисаних група и у сеоским срединама.		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Број програма за економско оснаживање жена и женског предузетништва и број жена са села укључених у програм подршке.	ЈЛС Комисија за родну равноправност Национална служба запошљавања, Организације цивилног друштва.	Буџет ЈЛС, Донаторска средства.	2024.-2027.
Посебни циљ 2.4.	Унапређен положај вишеструко дискриминисаних и рањивих група жена		
Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Приступ правди, образовању, запошљавању, социјалној и здравственој заштити и правичном обештећењу вишеструко дискриминисаних и рањивих група жена.	Жене су мање заступљен пол у процесима одлучивања, нарочито је отежана ситуација женама из двоструко и вишеструко дискриминисаних група да остваре утицај и заступају своје специфичне потребе.	Припаднице и припадници рањивих група са искуством вишеструке дискриминације имају приступ правди и правичном обештећењу.	Извештај о евалуацији ЛАП.
Мера 2.4.1.	Применити подстицајне мере за побољшање положаја жена, посебно припадница рањивих група, у њиховим срединама		
Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде

<p>Број мера подршке приступу припадница вишеструко дискриминисаних група правди, образовању, запошљавању, социјалној и здравственој заштити.</p>	<p>Друштвена маргинализација и недостатак средстава повећавају ризик сиромаштва код вишеструко дискриминисаних група жена и тиме отежавају и приступ правди, образовању, запошљавању, социјалној и здравственој заштити.</p>	<p>Креиране и примењене мере подршке.</p>	<p>Извештај о евалуацији ЈАП.</p>
<p>Активност 2.4.1.1.</p>	<p>Програми подршке припадницама вишеструко дискриминисаних група правди, образовању, запошљавању, социјалној и здравственој заштити</p>		
<p>Показатељ резултата</p>	<p>Носиоци</p>	<p>Потребна средства и извор финансирања</p>	<p>Период спровођења</p>
<p>Број креираних и реализованих програма.</p>	<p>ЈЛС Комисија за родну равноправност Организације цивилног друштва.</p>	<p>Буџет ЈЛС, буџет РС, донаторска средства.</p>	<p>2024.-2027.</p>

Посебни циљ 2.5.	Побољшано здравље жена и унапређење свести жена о важности превентивних прегледа		
Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Једнак приступ здравственим услугама и проценат жена које су обавиле прегледе у вези репродуктивног здравља.	Женама, а нарочито припадницама рањивих група, није обезбеђен довољан ниво приступа квалитетној здравственој заштити. Расположиви финансијски, технички и људски ресурси у овој области нису довољни ни одрживи.	Унапређен приступ здравственој заштити и повећан проценат жена обухваћених превентивним прегледима.	Извештај дома здравља, Извештај о евалуацији ЛАП.
Мера 2.5.1.	Афирмација и подизању свести жена о важности превентивних прегледа сталним акцијама здравствених радника/радница са нагласком на жене на селу		
Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Броји врста активности на афирмација и Подизању свести жена о важности превентивних прегледа.	Нису организоване активности на афирмација и подизању свести жена о важности превентивних прегледа.	Сталне активности на афирмација и подизању свести жена о важности превентивних прегледа са нагласком на жене на селу.	Извештај Дома здравља ЛАП .
Мара 2.5.2. Активност 2.5.1.1.	Омогућити превентивне прегледе за све жене без обзира на место становања, узраст или здравствено осигурање у циљу превенције и раног откривања малигнух болести.		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења

Број жена обухваћених превентивним прегледима.	Комисија за родну равноправност Дом здравља.	Будет ЈЛС, бюджет РС, донаторска средства.	2024.-2027.
Мера 2.5.3. Активност 2.5.1.2.	Подржати рад здравствених медијаторки, повећати и олакшати доступност здравственим услугама, нарочито везане за репродуктивно здравље, кроз обезбеђење приступности припадницама вишеструко дискриминисаних и рањивих група.		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Доступност здравственим услугама, посебно припадницама вишеструко дискриминисаних и рањивих група.	Комисија за родну равноправност Дом здравља.	Будет ЈЛС, Будет РС, донаторска средства.	2024.-2027.
Посебни циљ 2.6.	Остваривање родне равноправности у образовању		
Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Реализација образовних програма о родној равноправности.	Неједнакост у образовању задржала се делом у мањинама, један део популације не остварује законом	Деца школског и предшколског узраста са образованим наставним и васпитачким кадром	Извештај о евалуацији ЛАП.
	загарантовано право на основно образовање,. Родна неједнакост огледа се и у сегрегацији образовних профила, где и даље преовлађује традиционална подела на „мушка” и „женска” занимања.	информисана о родној равноправности.	
Мера 2.6.1.	Унапређивање компетенција запослених у образовању и васпитању путем увођења обавезних образовних програма о родној равноправности.		

Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Реализација образовних програма о родној равноправности.	Нема посебних програма.	Сви наставници завршили образовне програме о родној равноправности и заступају принципе родне равноправности у свом просветном раду.	Извештај о евалуацији ЈАП.
Мера 2.6.2. Активност 2.6.1.1.	Реализација сталних обука запослених на тему родне равноправности у свим школама на нивоу локалне самоуправе као и родна равноправност представљена школској деци.		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Број реализованих обука.	Комисија за родну равноправност, Образовне установе, Организације цивилног друштва.	Будет ЈЛС, Будет РС, донаторска средства.	2024.-2027.
Општи циљ 3.	Системско увођење родне перспективе у доношење, спровођење и праћење јавних политика		

Плански документ из кој је циљ преузет	Стратегија за родну равноправност		
Показатељ ефекта	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
<p>Успостављен систем и процедуре за увођење родне перспективе у локалне политике и доношење буџета и остале активности локалне самоуправе .</p>	<p>Политичка пракса показује да су жене мање заступљен пол на местима одлучивања. Од укупно 33 одборника у Скупштини општине Бела Црква, 14 је одборница, чиме се само испуњава законски минимум. Ово говори о континуитету праксе да, што је више позиција у институцији, односно органу, то је учешће жена мање.</p> <p>Општинско веће као извршни орган у Општини Бела Црква, броји 7 чланова од којих је 2 женског пола.</p> <p>Председница општине је женског пола.</p>	<p>Родна равноправност је део јавних политика, програма и буџета.</p>	<p>Извештај о евалуацији ЛАП.</p>
Посебни циљ 3.1.	Успостављени функционални механизми за родну равноправност на свим новоима		
Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде

<p>Развијени додатни механизми за родну равноправност</p> <p>Родна равноправност у ЈЛС.</p>	<p>Формирана Комисија за родну равноправност, опис посла је нејасан а ангажована лица раде на волонтерској бази и врло су ретко на управљачким и утицајним позицијама у структури.</p> <p>Планирано је да се успостави сарадња свих сектора на локалном нивоу, што значи успостављање сарадње Одбора за родну равноправност са организацијама цивилног друштва на локалном нивоу, као и успостављање сарадње са одборима на регионалном и националном нивоу, ради размене искустава и јачање капацитета.</p>	<p>Институционални механизми за родну равноправност ефикасно делују на свим нивоима.</p>	<p>Извештаји о Евалуацији ЛАП и буџета ЈЛС.</p>
<p>Мера 3.1.1.</p>	<p>Стварање мреже актера за спровођење родне равноправности на локалном нивоу.</p> <p>Деловање Женске одборничке мреже и тела за родно одговорно буџетирање, активирање рада Одбора за родну равноправност и успостављање редовних консултација институционалних механизма за родну равноправност са удружењима грађана.</p>		
<p>Показатељ резултата</p>	<p>Почетна вредност</p>	<p>Циљна вредност</p>	<p>Извор потврде</p>

Донете одговарајуће одлуке о успостављању Женске одборничке групе и тела за родно одговорно буџетирање, активност Одбора за родну равноправност и редовност консултација институционалних механизма за родну равноправност са удружењима грађана.	Успостављена је Комисија за родну равноправност. Женска одборничка мрежа је успостављена као механизам за родну равноправност, али није тело за родно одговорно буџетирање.	Институционални механизми за родну равноправност ефикасно делују на свим нивоима на основу јасно дефинисаних надлежности уз обезбеђену буџетску, материјалну и кадровску подршку.	Извештај о евалуацији ЛАП и буџет ЈЛС.
Активност 3.1.1.1.	Доношење одговарајућих одлуке ЈЛС о успостављању Женске одборничке мреже и тела за родно одговорно буџетирање		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Успостављена Женска одборничка група и тело за родно одговорно буџетирање.	Скупштина општине Комисија за родну равноправност.	Буџет ЈЛС, донаторска средства.	2024.-2027
Активност 3.1.1.2.	Стварање мреже актера за спровођење родне равноправности на локалном нивоу, активирање рада и унапређење деловања локалног одбора за родну равноправност и консултација институционалних механизма за родну равноправност са удружењима грађана.		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Сарадња и редовне консултације институционалних механизма за родну равноправност са организацијама цивилног друштва.	Одбор за родну равноправност Организације цивилног друштва.	Буџет ЈЛС, донаторска средства.	2024.-2027.

Мера 3.1.2. Активност 3.1.1.3.	Јачање капацитета институционалних механизма обезбеђењем и спровођењем образовних програма.		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Број образовних програма и учесника.	Институционална тела ЈЛС за родну равноправност организације цивилног друштва.	Буџет ЈЛС, донаторска средства.	2024.-2027.
Посебан циљ 3.2.	Родна перспектива укључена у сва стратешка документа усвојена на локалном нивоу		
Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Родна анализа политика, програма, мера и буџета ЈЛС.	Политике дефинисане у стратешким, планским и другим документима по правилу нису родно осетљиве. Један од важних елемената у борби против родно засноване дискриминације јесте употреба родно осетљивог језика у јавној и службеној сфери. Родна равноправност није препозната као питање одрживог развоја.	Родна равноправност је део одрживог развоја и уведена је у све ЛАП за одређене области.	Извештај о евалуацији ЛАП.
Мера 3.2.1.	Доследна употреба родно осетљивог језика у прописима и службеној комуникацији органа ЈЛС.		
Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде

Родно осетљив језик у прописима ЈЛС и службеној комуникацији.	Није употребљаван родно осетљив језик у прописима ЈЛС и службеној комуникацији.	У свим прописима и службеној Комуникацији користи се родно осетљив језик	Извештај о евалуацији ЈАП.
Мера 3.2.2. Активност 3.2.1.1.	У припреми локалних стратешких докумената укључити родну равноправност у циљеве политика. Увођење родно осетљивог језика у документа и службену комуникацију у ЈЛС		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
У извештавању свих институција на Локалном нивоу примењен родно осетљив језик.	Комисија за родну равноправност, Женска одборничка мрежа и надлежне службе ЈЛС.	Буџет ЈЛС.	2024.-2027.
Посебни циљ 3.3.	Родна анализа политика, програма, мера и буџета ЈЛС		
Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде

Родне анализе политика, програма, мера и буџета ЈЛС пре усвајања.	Неадекватна контрола и примена Закона о родној равноправности, често доводи до занемаривање овог сегмента. Запослени у ЈЛС углавном нема адекватна знања из области равноправности полова.	Предлози политика, програма и мера се усвајају након анализе утицаја родне равноправности.	Извештај о евалуацији ЈАП.
Мера 3.3.1.	Успоставити институционалну структуру са одговарајућим људским ресурсима за увођење родне равноправности у јавне политике, нарочито за родно одговорно буџетирање, родну анализу и процену утицаја на род.		
Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Успостављени механизми, примењена методологија, одговарајуће алати и процедуре за родну анализу буџета, политика, стратешких докумената, програма и мера.	Родна анализа политика, програма, мера и буџета ЈЛС занемарена услед недостатка знања. Запослени у ЈЛС углавном немају адекватна знања из области равноправности полова.	Успостављена институционална структуру са одговарајућим људским ресурсима за увођење родне равноправности у јавне политике, нарочито за родно одговорно буџетирање.	Извештај о евалуацији ЈАП.
Мера 3.3.2. Активност 3.3.1.1.	Обезбедити стано образовање и стицање одговарајућих знања и вештина за запослене у државним органима, институцијама и установама.		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Број одржаних обука и учесника.	ЈЛС, институционални механизми за родну равноправност ЈЛС.	Буџет ЈЛС, Донаторска средства.	2024.-2027.

Мера 3.3.3. Активност 3.3.1.2.	Обезбедити стручну подршку за увођење родне равноправности у јавне политике, нарочито за родно одговорно буџетирање, родну анализу и процену утицаја на род.		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Ангажовање стручне подршке за увођење родне равноправности у јавне политике, нарочито за родно одговорно буџетирање.	ЈЛС, институционални механизми за родну равноправност ЈЛС.	Буџет ЈЛС, Донаторска средства.	2024.-2027.
Посебни циљ 3.4.	Родно осетљива статистика и евиденција		
Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Родно разврстани статистички и други подаци.	Нису систематски прикупљани и анализирани родно разврстани подаци Многе установе и организације које обављају јавна овлашћења, јавна предузећа и привредна друштва не прикупљају и не евидентирају родно разврстане податке.	ЈЛС прикупља и евидентира родно разврстане податке.	Извештај о евалуацији ЈАП.
Мера 3.4.1.	Обезбедити да све евиденције које води ЈЛС буду родно осетљиве и да све локалне институције, установе и организације достављају извештај са подацима разврстаним по роду и другим основама друштвене рањивости.		
Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде

<p>Родна осетљивост евиденција које води ЈЛС и прикупљање и праћење података у свим локалним институцијама омогућава родно осетљиву анализу података.</p>	<p>Приликом креирања политика органи јавне власти се не ослањају у довољној мери на родно осетљиву евиденцију и статистику. Не спроводе се анализе о утицају јавних политика на положај жена и мушкараца; не прикупљају се ни родно осетљиви подаци о примени посебних мера за унапређивање положаја рањивих група, што отежава мерење учинака политика и мера у области родне равноправности.</p>	<p>ЈЛС прикупља и евидентира родно разврстане податке и у креирању локалних политика ослања се у довољној мери на родно осетљиву евиденцију и статистику.</p>	<p>Извештај о евалуацији ЈАП.</p>
<p>Активност 3.4.1.1.</p>	<p>Вођење родно осетљивих евиденција ЈЛС</p>		
<p>Показатељ резултата</p>	<p>Носиоци</p>	<p>Потребна средства и извор финансирања</p>	<p>Период спровођења</p>
<p>Родна осетљивост евиденција које ЈЛС води.</p>	<p>Скупштина општине, надлежне службе, институционални механизми за родну равноправност ЈЛС.</p>	<p>Буџет ЈЛС.</p>	<p>2024.-2027.</p>
<p>Мера 3.4.2. Активност 3.4.1.2.</p>	<p>Рад институција, установа и организација које су у обавези да достављају извештаје о раду ЈЛС достављају извештај са подацима разврстаним по роду, доби, локацији, националном или етничком пореклу, инвалидности, језику, степену образовања и другим основама друштвене рањивости.</p>		

Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Родно и по другим основана разврстани подаци у извештајима свих институција, установе и организација које су у обавези да достављају извештаје о раду ЈЛС.	Надлежне службе ЈЛС, институционални механизми за родну равноправност ЈЛС, локалне институције, установе и организација.	Буџет ЈЛС.	2024.-2027.
Мера 3.4.3.	Праћење података.		
Посебни циљ 3.5.	Родно одговорно буџетирање		
Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде

Родно одговоран буџет ЈЛС.	На националном и локалном нивоу спроводе се активности у циљу увођења родно одговорног буџетирања. Увођење програмског буџета пружа значајне могућности за интегрисање родног буџетирања у редован буџетски процес. Тиме су се створили предуслови за примену родно одговорног буџетирања.	Родна равноправност уведена у буџет јединице локалне самоуправе сходно законом прописаним роковима.	Извештај о евалуацији ЈАП.
Мера 3.5.1.	Обезбедити услове за родно одговорно доношење буџета ЈЛС		
Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Родно одговоран буџет ЈЛС.	Обезбеђени су само предуслови за за родно одговорно доношење буџета ЈЛС.	Буџет се усваја по извршеној родној анализи.	Извештај о евалуацији ЈАП.
Активност 3.5.1.1.	Спровести едукацију о родном буџетирању за запослене у ЈЛС		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Спроведена едукација о родном буџетирању за запослене у ЈЛС.	Надлежне службе ЈЛС, институционални механизми за родну равноправност ЈЛС.	Буџет ЈЛС.	2024.-2027.
Мера 3.5.2. Активност 3.5.1.2.	Промовисати принцип родне равноправности и родно одговорног буџетирања у расподели јавних средстава путем јавних позива и конкурса.		

Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Родно одговорна расподела средстава путем јавних позива и конкурса.	Надлежне службе ЈЛС, институционални механизми за родну равноправност ЈЛС.	Буџет ЈЛС.	2024.-2027.
Посебни циљ 3.6.	Успостављени механизми сарадње са удружењима грађана (НВО).		
Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Механизми и континуитет сарадње.	<p>У претходном периоду, Општина Бела Црква је значајно унапредила сарадњу са организацијама цивилног друштва, кроз заједничке пројекте, акције и промоције.</p> <p>У наредном периоду, потребно је ову сарадњу још више унапредити, стимулисати ОЦД да се још више ангажују, а ЈЛС да им уклони све административно формалне препреке у реализацији предстојећих пројеката.</p>	Успостављен формални механизам сарадње Одбора за родну равноправност са ОЦД у циљу сарадње и редовних консултација у примени ЈАП за родну равноправност.	Извештај о евалуацији ЈАП.
Мера 3.6.1.	Успостављање формалног и неформалног дијалога и периодичне консултације између институционалних механизма за родну равноправност и релевантних удружења грађана, посебно оних која се баве питањима женских права, у области спровођења овог ЈАП.		
Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде

Механизми и континуитет сарадње.	У наредном периоду, потребно је сарадњу унапредити, стимулисати ОЦД да се још више ангажују, а ЈЛС да уклони све административно формалне препреке у реализацији предстојећих пројеката.	Успостављен формални механизам сарадње Одбора за родну равноправност са удружењима (НВО).	Извештај о евалуацији ЈАП.
Мера 3.6.2. Активност 3.6.2.1.	Успоставити редовне консултације између институционалних механизма за родну равноправност и релевантних удружења грађана и подстицати и подржавати организације цивилног друштва грађана да у пројектима које реализују што више користе циљеве и мере из ЈАП.		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Континуитет сарадње и консултација.	Механизми за родну Равноправност у ЈЛС, Организације цивилног друштва.	Буџет ЈЛС Донаторска средсва.	2024.-2027.
Општи циљ 4	Унапређење система заштите жена жртава родно заснованог, партнерског и насиља у породици		
Плански документ из ког је циљ преузет	Стратегија за родну равноправност		
Показатељ ефекта	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Ефикасност система заштите од родно заснованог насиља.	Насиље над женама је најчешћи облик кршења женских људских права. Евидентан је недостатак међусекторске сарадње и/или умрежености и усклађености рада свих релевантних институција и специјализованих ОЦД.	Смањен број жртава насиља.	Извештај о евалуацији ЈАП.

Посебни циљ 4.1.	Унапређивање нормативног оквира заштите од насиља над женама и јачање капацитета		
	система заштите жена од насиља		
Показатељ исхода	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Сарадња и умреженост надлежних институција и организација.	Недостатак међусекторске сарадње и/или умрежености и усклађености рада свих релевантних институција и специјализованих организација цивилног друштва.	Ефикасна и благовремена заштита жртава родно заснованог насиља.	Извештај о евалуацији ЛАП.
Мера 4.1.1.	Унапређивање система заштите жртава родно заснованог насиља		
Показатељ резултата	Почетна вредност	Циљна вредност	Извор потврде
Укљученост у систем заштите жртава родно заснованог насиља свих релевантних државних органа и институција и удружења.	Недостатак међусекторске сарадње.	Ефикасна и благовремена заштита жртава родно заснованог насиља.	Извештај о евалуацији ЛАП.
Активност 4.1.1.1.	Успостављање јединственог и стандардизованог система прикупљања, евидентирања и размене података разврстаних по врсти насиља и према односу између насилника и жртве, као и по основу друштвене рањивости,		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења

Укљученост у систем свих релевантних државних органа и институција и организације које се баве сузбијањем насиља над женама и заштитом жртава у систем прикупљања и размене података.	Механизми за родну равноправност у ЈЛС, Полиција, Тужилаштво, Суд, Дом здравља, Организације цивилног друштва.	Буџет ЈЛС, Донаторска средсва.	Извештај о евалуацији ЛАП.
Мера 4.1.2. Активност 4.1.1.2.	Обезбеђена бесплатна правна помоћ жртвама насиља		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Функционисање института бесплатне правне помоћи.	ЈЛС, Комисија за родну равноправност.	Буџет ЈЛС.	2024.-2027.
Мера 4.1.3. Активност 4.1.1.3.	Смањено сензационалистичко извештавање о насиљу над женама и редовно и родно осетљиво информисање јавности о ефектима мера за спречавање и отклањање насиља над женама, механизмима заштите и изреченим санкцијама починиоцима.		
Показатељ резултата	Носиоци	Потребна средства и извор финансирања	Период спровођења
Медијско извештавање.	Механизми за родну равноправност у ЈЛС, Локални медији.	Буџет ЈЛС Донаторска средсва.	2024.-2027.

RODNA RAVNOPRAVNOST

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА

Општина Бела Црква

Општинско веће

Број:

Дана:

Бела Црква

ОДЛУКА

Усваја се Локални акциони план родне равноправности Општине Бела Црква за период 2024.г-2027.г.

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНСКОГ ВЕЋА
